

Szerkesztőség, Kiadóhivatal és nyomda: Bud. Reg. Ferdinánd (József főherceg-ut) 4. Telefon: 151. Sárogyincim: Közlöny. Arad. :: Az Aradi Nyomda Vállalat tulajdona. Kiadása és rotációs nyomása. Mezeielenk naponta reggel

ARADI KÖZLÖNY

Előfizetési árak: évente 1080, félévre 540, negyedévre 270, havonta 90 Lej. Külföldre havonta 50 Lej feljebb. :: Egyes szám 5 Lej. Vasárnap 6 Lej. :: (Bucurestiben 50 bani felár.) Hirdetések tarifa szerint. ::

KLVI. évfolyam, 41. szám * Főszerkesztő: STAUBER JÓZSEF * Péntek, 1931. február hó 20.

A magyar nyelv joga

Nem véletlen, hogy a tovarohanó napok eseményeinek sodrában mindegyre gyakrabban bukkan fel hol itt, hol ott egy-egy híradás arról, hogy közéletünk valamelyik területén durva inzultus, vagy szenvtelen hangú hivatali rendelkezés támadása érte a romániai magyar kisebbség anyanyelvének nemzetközi egyezményekben biztosított és belső törvényekkel megerősített szabad használati jogát. Az egyes erdélyi városok közgyűlésein lezajlott nyelvi botrányok regisztrálásai felett még napirendre térünk, mert hiszen nyilvánvaló volt, hogy felelőtlen heveskedések politikailag komolyan nem mérlegelhető demagógiájáról volt szó, melyet minden egyes esetben nem mulasztottak el még dezavualni a kormány felelős fórumain. Aztán a kolozsvári tartományigazgatóság bocsájtott ki egy ugyancsak országos hírre vergődött nyelvrendeletet, amelyet az unatkozó kormányzósági adminisztráció szült, az ország valamennyi kisebbségi népeinek élénk megbotránkozására. Még el sem csitultak azonban a hivatalos demontik nyomán a felkavart tiltakozások, amikor a CFR vezérigazgatói székéből kellett megtudnunk, hogy nincs jogunk anyanyelvünket használni az ország vasútvonalain és ha mégis megtennénk, úgy nem számíthatunk arra, hogy figyelembe vegyék.

A rossz példánál nincs ragadosabb epidémia. Az a szerencsétlen szellemi, amely a sovánítás rövidlátó frázisgeréből táplálkozva az ország új alkotmányos politikai, gazdasági és szociális keretei között sem tanulta össze mértékkel becsülni meg az ország népkisebbségi tömegeinek nemzetgazdasági súlyát és politikai értékét, a magyar nyelv használati jogának hivatalos és félhivatalos kétségbevonásából újabb jogtalanságokra érez felhatalmazást a maga visszaélései számára. A kolozsvári tartományigazgató, meg a bucaresti CFR vezérigazgató példáján lelkesülve és felhátorodva az állami adminisztráció névjelen közegei provokálnak már egyre szaporodó incidenseket a közigazgatásban, a vasút ferilitésin. Jellemző erre az ideológiára, hogy fertőző mikrobái már az elemi iskolák fehérneműszert tantermeibe is behatolnak, ahol a tanító pénzbírsággal sújtja a gyermekeket, ha azok csak egy szót is magyarul mernek kiejteni. Pénzbírsággal, melynek rendes taksája van: ötven bani egy szóért. Így profitálja az ellibázott politikai kormányzatok büneit a mindenféle szerteburjázó visszaélés és vegetációja.

A kormány, amelyet a külföldi kölcsöntárgyalások ügye foglal el, csodálkozik, hogy nem hullanak ölébe a számlálatlan milliárdok. Ne csodálkozzék. A külföld előtt nincs hittele az ilyen politikai gazdálkodásnak, amely előbb agyonanyagatja, aztán némaságra itéli polgárainak millióit. Az anyanyelv jogának tiszteletbentartását ha nem is jegyzi Zürichben, Londonban, vagy New-Yorkban, azért van annak politikai és erkölcsi arányamértéke, aranyvalorizációban és azokon a nemzetközi tőzsdéken, ahol ezeket az értékeket jegyzik, megdöbbenve escomptálják az itteni erkölcsi jogok és politikai gazdálkodás tanulságait. Pedig hiába áldozzák fel az ország politikai hitelét a külföldi fórumok előtt: nincs olyan földi hatalom, amely meggátolhatná az ország magyar anyanyelvű polgárait abban, hogy magyarul fejezzék ki gondolataikat. S a hitetlenek, az oktalankok, az egységes alkotómunka romlásán dolgozó vakok erőfeszítései egy karcolásnyi kárt sem ejthetnek azon az elvehetetlen gyémánt-kincsen, melyet mi, magyar nemzetiségű román állampolgárok az anyanyelv szent s örök jogának nevezünk. (J.)

Dr. Pacha püspök pásztorlevele a pajtásházasságról

Elitélő szavakkal emlékezik meg erről az új szokásról — „A pajtásházasság profanizálja a házasság szentségét” —

Temesvárról jelentik: A luszvétli nagybőjt kezdete alkalmából Pacha Ágoston dr. püspök tegnap pásztorlevelet küldött szét egyházmegyéje körletébe tartozó papságához és egyházi hatóságaihoz. A pásztorlevél tartalma különös érdeklődésre tarthat számot, mert többek között foglalkozik a pajtásházassággal is és elitélő szavakkal emlékezik meg erről az ultramodern társadalmi intézményről.

Jézus Krisztus feloldhatatlannak mondotta a házasság szentségét — írja a pásztorlevél — és a pajtásházasság profanizálja az Ur eme rendelkezését.

Ezután még szép szavakban foglalkozik a püspöki pásztorlevél a gyermekek iránti szeretetről és a gyermeknevelés nagy feladatairól.

POPOVICI hazatér Párisból, ha szombatig nem sikerül a kölcsönt megszerezni

Ujabb utasítások szükitik a pénzügyminiszter engedményeinek határát

Bucurestiből jelentik: A kölcsön frontján a helyzet változatlan. Vagyis a sorsa még most is változatlanul bizonytalan. Ma egyébként a kormány gazdasági bizottsága újabb táviratban jelölte meg azt a határt, ameddig a pénzügyminiszter az engedmények megadásánál elmehet.

Az Adeverul újabb hosszú cikkben foglalja össze a kölcsönügyi híreket. A lap optimista a kölcsöntárgyalások kimenetelét illetően és hiszi, hogy a sok-huza-vona dacára is végül mégis csak valósággá érik a hitelnyújtás kérdése. A további optimizmusa dacára is zárómegjegyzésébe már kesernyész hangot kever.

Eszerint ugyanis Popovici utasítást kapott a kormánytól, hogy az ellenzék támadásai-

nak és gúnyjának elkerülése végett, a mennyiben szombatig nem sikerül a tárgyalásokat eredményesen befejezni, úgy térjen azonnal haza.

A kormányparti politikai körökben egyébként a kölcsöntárgyalások befejezésének eredményéről erősen megoszlanak a vélemények. Általában az a nézet alakult ki, hogy a kölcsöntnyújtó bankok olyan feltételeket szabtak Popovici pénzügyminiszter elé, amelyek teljesen elfogadhatatlanok, vagy pedig, amelynyiben azokat elfogadná, úgy feltétlenül a kormány bukását vonná maga után. Azonban szintén súlyosan kritikusság válik a kormány helyzete akkor is, ha nem sikerül a kölcsönt nyélbeütni.

A kölcsöntárgyalások aláássák Románia tekintélyét a külföld előtt

Bucurestiből jelentik: A Cuvantul ma reggeli száma feltűnő helyen és módon közli, hogy a párisi kölcsöntárgyalások egyre jobban ássák alá Románia tekintélyét és ugylátszik, a kölcsön megkötése ellen valami titokzatos nemzetközi maffia dolgozik, amely apró-cseprő ügyek felvetésével minduntalan áthidalhatatlan akadályokat torlaszol a szerződés megkötése elé.

A liberális lapok egyenes felhívást intéznek a kormányhoz, hívja vissza Popovici Mihályt, „mert rossz társaságba keveredett, olyanoknak a támogatását használja fel, akik semmiesetre sem emelik az ország presztí-

zét”. Az Ordinea iacsimilében közöl egy levelezőlapot, amelyben Popovici Mihály megkéri Cira de Bellagiot, a két év előtti Romániával kapcsolatos külföldi machinációk főnököjét, támogassa őt a tárgyalások levezetésében. Cira de Bellagio állítólag a Krüger-csoport megbízásából avatkozott bele a párisi kölcsöntárgyalásokba. A Viitorul az Ordinea leplezéséről azt írja, hogy rendkívül kínos hatást váltott ki a közvéleményben, amely joggal követeli a kormánytól a magyarázatot, vajjon hogyan keveredhetett Popovici Mihály pénzügyminiszter ilyen gyanús multu emberek társaságába.

Madgearu és Mihalache a kormány lemondását ajánlották Mironescunak

a miniszterelnök lakásán megtartott értekezleten Anghelescu alminiszter elutazott Maniuért

BUCURESTIBŐL jelentik: Nagyonfontosságú politikai értekezlet folyt le tegnap Mironescu miniszterelnök lakásán, amely egyre jobban előreveti a kormány közeli lemondását. A miniszterelnök a kormány megjelent tagjai előtt részletesen ismertette az általános politikai helyzetet és referádájához egymásután szóltak hozzá a miniszterek.

A Măscarea értesülése szerint Madgearu azt az ajánlatot tette, hogy a kormány a legheyesebben tenné, ha idejében visszavonulna. Madgearu frapppirozó bejelentéséhez még Mihalache is csatlakozott, mert a kormány további maradását fölülte veszélyesnek tartotta a népszerűség megőrzése szempontjából. Amint a lap tudja, az értekezleten az a nézet alakult ki, hogy haladéktalanul haza kell hívni Maniut, akinek személye egyedül alkalmas arra, hogy a jelenlegi politikai viszonyok között megtalálja a helyes és kivezető utat. Az értekezlet nyomban meg is bizta Anghelescu belügyi alminisztert, hogy haladéktalanul utazzon a Rivierára, beszéljen Maniuval és győzze meg azoknak az okoknak égető fontosságáról, amelyek sürgősen megkövetelik hazatérését.

Tolmácsot követel az aradi postavám magyarul beszélő ügyteleitől

Ionescu CFR-vezérigazgató magyar nyelv-ellenes szelleme kísért — Egy aradi kereskedő kellemetlen esete egy három lejes bélyeg körül

Ionescu tábornoknak, a CFR. vezérigazgatójának immár hírhedté vált nyelvrendelete ugylátszik nem maradt hatás nélkül. A kenyéruket félő hivatalnokok természetesen híven betartják a „vezér“ rendeletét és ma már be is futott szerkesztőségünkbe az első panasz, amely élénken dokumentálja, hogy mik ennek a nyelvrendeletnek gyakorlati következményei, hogy mennyit árt, mennyi kárt okoz nemcsak a CFR-nek, hanem az utasnak, a félnek, a közönségnek, jelen esetben — a kereskedőnek.

Egyik aradi kereskedőnek ugyanis utánvétellel áruja érkezett az aradi állomási postahivatalhoz. A kereskedő fél három órákor kiment az állomásra, hogy kiváltsa az árut. Eddig minden a legnagyobb rendben ment. A pénztárnál a legnagyobb udvariassággal kezelték az ügyet, kiállították a szükséges iratokat (zárjelben jegyezzük meg: a magyar nyelvvel sem volt semmi baj) és már csak az volt hátra, hogy a kereskedő megkapja a befizetett összegről szóló nyugtát. Erre a nyugtára azonban egy három lejes okmány bélyeg kellett volna, amelyet egy másik hivatalnoktól kellett beszerezni. A kereskedő, akinek már többször volt dolga a hivatalokkal, az ablak elé állott és mitsem sejtve, így szólt:

— Kérnék egy három lejes okmány bélyegét.

A tisztviselő előbb ránézett, majd pedig katonás határozottsággal mondotta:

— Romaneste. (Románul.)

Ami magyarul azt jelenti, hogy a nyugtához szükséges három lejes okmány bélyegét csak akkor kaphatja meg, ha azt románul kéri, mivel a hivatalnoknak a hozzá intézett magyar beszédet hivatalból nem szabad megértenie. A kereskedő először tréfára vette a dolgot és nyugodtan megismételte a kérést.

— Nu stiti romaneste?

— Nem. Sajnos nem tudok románul — mondotta a kereskedő.

És ekkor a tisztviselő azt a tanácsot adta neki, — amit Ionescu tábornok ur ismert rendeletében oly szépen előirt — hogy legyen szíves és

hozzon magával egy tolmácsot, akinek segítségével megértetheti magát.

Tehát a kereskedő, akinek ezernyi a gondja, aki mindennap végig küzd a maga nehéz harcát, ezekben a válsággal teli napokban, akinek talán három órákor már ki is kellett volna nyitnia üzletét, akinek az után kellett volna néznie, hogy meg legyen holnapra a mindennapi kenyere — egyszerűen a kereskedő *menjen be mostan a városba, hozzon ki magával egy tolmácsot, akinek bizonyára valami tiszteletüljat is kellene fizetnie — csak azért, hogy megvehessen egy egyszerű nyugtához szükséges háromlejes okmánybélyegét.*

A kereskedő természetesen a praktikusabb megoldást választotta. A legközelebbi trafikba ment el, ahol — mivel odáig még sem hat ki Ionescu tábornok ur rendelete — meg is kapta a bélyegét. Az ügy ezzel elintézését is nyert volna. A félő pedig a dologban az, hogy egyre gyakrabban fognak előfordulni az ilyen ügyek, melyek végeredményben csak a már amúgy is pangó kereskedelmi élet megbénításához vezetnek.

Tornya Gyula hamis bukással és csalással vádolja egy bank vezetőségét

Sulyos vádak a Csákovai Takarékpénztár ellen

Temesvárról jelentik: Tornya Gyula dr. volt szenátor, tegnap bűnvádi feljelentést adott be a temesvári ügyészségnek a Csákovai Takarékpénztár Részvénytársaság igazgatósága ellen, csalás és hamis bukással vádolva az intézet vezetőségét.

Az aradi járásbíróshoz tömegesen érkeznek felebbezések a választói lajstromba való felvétel ügyében

Lázás munka a Magyar Párt irodájában.

Ismeretes, hogy a Magyar Párt aradi tagozata felhívást intézett Aradváros magyarságához, hogy akik a választói névjegyzékből önhibájukon kívül kimaradtak, jelentkezzenek a pártirodában, ahol mindent elkövetnek az irányban, hogy ez a tévedés kiigazítsék. A járásbíróshoz eddig 284 felebbezés érkezett be, melyek érdekében a Magyar Párt vezetősége minden igyekezetét latba vetve azon fáradozik, hogy a december 23-án életbelépett s február 4-én megerősítést nyert választójogi törvény értelmében még e hónap végéig a városnál elhelyezést nyerjenek a választói lajstromban. A december folyamán 824 névvel benyújtott kérvényt most vissza kéri a járásbíróshoz és a városhoz nyújtják be, hogy felvétesenek a listába.

A Magyar Párt irodájában lázasan folyik a munka, a jelentkezők száma egyre nő és a pártvezetőség mindent elkövet arra nézve, hogy a kimaradt magyar választók megkapják szavazati jogukat. Természetesen kívánatos, hogy mindenki, aki kimaradt a választói lajstromból, jelentkezzen a Párt irodájában, ahol felveszik személyi adatait és elkészítik számára a felebbezést. A magyarságnak rendkívül fontos érdeke, hogy mindenki, aki jogosult a választói igazolványra, meg is kapja azt, mert végeredményben nem a népszámlálási adatok fogják igazolni, mennyi magyar él ebben a városban, hanem a választói lajstrom.

De hát ők, a tél áldozatai, mégis jobb sorsban élnek, mint azok a szerencsétlen ember lények, akiket nem a tél ekzekvál, hanem télen ekzekválnak meg — embertársaik.

Bizony, így van. A mókusoknak Téalapó meghagyta, de sőt jobban megbérelte, díszes, meleg ruházatukat és habár a nyári és őszi menüt redukálta is, maradt nekik mindennapi eledelül fenyőbogyó és hát — az is valami. Nem kell éhen halniok. Az emberek közül pedig nagyon sokan, nem csupán a mókusok díszes és meleg ruházatát nékülözik, de sok minden mást még a legszükségesebbeket is, amelyeket elvitt, nem a gonoszlelkű Téalapó, hanem a — végrehajtó.

Hogy mennyi ember megy tönkre, pusztul el emiatt, kivált télen, azon gondolkozzék és ha úgy tetszik, busuljon — a ló...

Pedig hát, régen elmúlt az állandó adószedésekről hirdetett, gyászos emlékeztető törökvilág. És az adókiivetésben telhetetlen és mindenható basák immár rég nem lovagolnak ezen a tövisborította földön, hanem századok óta Mohamed paradicsomának szépséges virágaiban gyönyörködnek. (Vajjon a mai végrehajtók is gyönyörködni fognak azokban? A szedő.)

Akkor... hát bizony, akkor: rossz csillagok jártak Európa egén. És a leggonoszabb fényű volt közöttük — a török félhold. Ennek a negyedére szabott planétának az égisze alatt követelik vala, török uramék, igen-igen kemény hangon, az adót, szegény Erdélytől. Amint ezt például, Naláczi Istvánnak. Apaffi fejedelem udvari emberének és tudósának az 1665. év december 20-án Fogaras várában kelt és Teleki Mihály kövárvidéki főkapitányhoz, a későbbi mindenható erdélyi kancellárhoz intézett levelében olvashatjuk. A levél erre vonatkozó része jellemző Erdély akkori vi-

szonyaira és egyuttal derűs epizódot is tartalmaz.

Hangzik pedig ez a levéltöredék a következőképpen:

„Az adót megindították, de hiányosan. Vagyon fogyatkozás a szászok adójában; restál náluk tízezer tallér, mely miá, bizony — periculum in mora. Mert azt íratta a fővezér (a török), ő Nagyságának (Apaffi fejedelemnek) a kapikihával, hogy elmúlt Szent Demeter napja, még sincs adó. Azért úgy gondolkodjék az eb (Apaffi), hogy egynehány ezer hadat beküld, az országot porrá téteti, magát egy istrággal nyakán kötötti s úgy viteti be az császár eleiben. — A szászok pedig csak nem akariák megadni (az adót), kiváltképpen jó pénzü. Most az universitas (a szászok egyetemleges közbirtokossága) küldött volna Simonius-sal együtt bizonyos számú szászokat, holmi dolgok végett: csak privátumért. Ő Nagysága sollicitálván az adót, mert el kell vesznünk miatta, a privátumot könnyen eligazítja ő Nagysága. Első nap jól tantá őket. Másnap megérkezvén a postamester Seberből, megmondá ő Nagyságának, hogy bizony lassan biztatják (a szászok) az adóval. Igen megindula rajta (a fejedelem); behívá a szászokat az házban; ne tudánk, mit tenni Béli urammal! Ragadá az asztalról az botot, meginditá őket, amíg kiszaladtak az ajtón. Simonius marada, utól; jókat szele rajta egynehányat. Én is védeni akarám; én is jót kapék egyet a karaman...“

Ebben az esetben tehát hiányzott a kirótt adó, de éppen ezért volt mindenki részére bizonyos számú porció. S ez volt az ekzekúció.

Főlöszleg talán megjegyezmem, hogy ez a pár sort nem éppen követendő példa okából jegyeztem ide, néhai Naláczi uramnak századok porától avult, sárgult leveléből.

Másképp volt a régi jó török-világban

Irta: INCZE BÉLA

A téli nap reggeli szürkülete éppenhogy fölemelte szárnyait a park fainak az ágairól, amikor az ablakon kinéztek.

Világosodik és a látóhatár alján elnyuló sötétviolet színű fölött átlátszó rózsás fátyollal bevont narancslepel emelkedik az égboltozatra, a hegyóriások ormai mögött.

Nagy diófa terjeszti szét száraz karjait, szemből az ablakból. Fűrge mókus, fekete-barna, sikklik lefelé, a diófa törzsén, bozontos farkát, mint a zászlót emelve a magasba. Átsurran a havas földön és már fenn van a szomszédos szilfa derekán. Gyorsan iparkodik utána egy másik, a párja.

— Hova, hova? ... Olyan sietve... — szölitom meg őket.

— Sietünk. Ekzekválunk... — feleli futában az első.

— Kicsoda?

— A tél. Oda mindenünk! ... — mondja siettében a másik és, az első nyomában, terebélyes hársfára ugrik át.

— És most... hova?

— Rágnivalóért... — hallatszik ismét az első hangja, amint a hárs kinyuló ágán tovarohan, egy tujafenyő bokorba, amelynek az örökzöld lombja között, pillanat múltán, a másik is eltűnik.

Szegény kis mókusok! Lám, őket is ekzekválta zord, hideg Téalapó. Elvette tőlük a pompás diót, moogyorót. Igaz, — ezt is inkább az emberek vitték el előlük; a tél csak a természetben végzett teljes leépítést.

Az aradi Szent Péter-téri állami elemi iskolában büntető nyelv-adót vetnek ki a magyar gyermekekre

Egy-egy magyar szót 50 banitól 1 lejig terjedő büntetéssel kell megfizetni — a gyermekek szüleinek. — „Szegény gyermekek javára fordítjuk a büntetéspénzeket,” — mondja az iskolaigazgató

A közoktatásügyi miniszter urnak bizonyára nincsen semmi tudomása arról, hogy a kis Jancsinak, meg a kis Juliskának milyen kellemetlen módszerrel magyarázzák meg az egyik aradi állami elemi fiú- és leányiskolában azt az elvet, hogy a gyulafehérvári pontokban hirdetett nyelvszabadság, valamint a nemzetközi békeszerződések által biztosított kisebbségi nyelvhasználati jog mennyire a gyermeknek illuzióteljes világába tartozó valami itt minálunk. Nem valószínű, hogy tudna róla a nagymin. közoktatásügyi miniszter ur, akinek tudomásunk szerint magasabb pedagógiai szempontjai vannak és aki ugyancsak tisztában van vele, hogy mit jelent az, ha az elemi iskolák padjai között nyiladozó gyermek-lélek már itt, a közoktatásügyi elsőfokú kultur-várban nyers deifikus formájában kénytelen megtanulni a tanítóbácsitól, meg a tanító-nénitől, hogy az államnak magasabb szempontjai

vannak a másodrendű állampolgárokkal szemben és hogy az a nyelv, melyet édes anyja szeretetteljes bölcsődalaiból tanult el, üldözendő valami, aminek használatáért büntetést kell fizetni... Ma az elemi iskola falai között, holnap a gimnáziumban, aztán a vasuton, az uccán... *A politikai türelmetlenség felfűhajtásai így sariadoznak az aradi, Szent Péterről elnevezett állami fiú- és leány-elemi iskolában és a gyermekek kerekre nyitott szemében a gyermekkor legártatlanabb, tiszta ragyogását már az élet kezdetén befátyolozza a félelem, a meg nem értett pedagógiai koncepció oktalanságának rettenete, csak azért, mert a gyermeki szájon minden szigor és karvalymódra lecsapó büntetés ellenére a játékok hevében önfeláldozó is kicsuszik egy-két szó, az édes-anvanyelv-ből...*

Nagy büni! igen-igen nagy vétség. Mindenki beláthatja.

A kis elemistákra pénzbüntetést rónak

Engedjék meg minékünk, hogy azért mégis a nagy nyilvánosság elé bátorkodjunk kitárni ezt a szomorú kis szenzációját ennek a legalább hetvenszázalékos magyar-lakta városnak. Mert meg tudjuk érteni minden szülőnek a szívetszorító megriadását, aki a saját gyermeke szájából volt kénytelen meghallani, hogy:

— A tanító bácsi azt üzeni, hogy 45 lejt kell büntetésül fizetnem, mert kilencven magyar szót beszéltem az iskolában... Tessék adni tehát 45 lejt, mert a tanító bácsi megharagszik... Minden szóért 50 bani...

Mert meg kell tanulni a fejledező gyermekléleknek, hogy magyarul beszélni bűn. És a Szent Péterről elnevezett állami elemi fiú- és leányiskolában ez a bűn egyenesen büntetendő cselekmény, aminek megvannak a maga következményei. Fizetni kell! A szegény, az agyonárverezett, a mindennapi létért, a mindennapi betevő-falatért küzdő szülők pedig szomorúan megsimogatják az állami elemi iskolába többnyire anyagi kényszerűségből adott gyermek fejét, sóhajtanak egyet, inkább maguknak, befelé. — *nehogy a gyermek meghallja* — és összekotorják a kivetett összeget. Nehogy a kis Jancsit, vagy a kis Juliskát valami különleges baj érje a „mérges tanító ur” részéről...

A Szent Péter-elemiben minden csendes. Csupán az „igazgató”-néni van odahaza, ő hallgat végig türelmesen a udvarias előzékenységgel, amin előadjuk a szülők panaszát. Igaz-e? Szinte kizártnak látszik a feliérre meszelt tiszta falak e békés miljöjében, hogy itt honosították volna meg a romániai közoktatásügy újabb megdöbbentő csodabogarát: az anyanyelv használatát sújtó büntetés-adók pedagógiai intézményét.

Mit mond az iskola igazgatója?

— Hát kérem, — mondja az igazgató — én magam még soha nem nyultam ilyen eszközökhöz, de hallottam, hogy előfordult már

tényleg hasonló eset... Ugyebár a gyermek érdeke, hogy minél tökéletesebben elsajátítsa az állam nyelvét és hát ennek a célnak érdekében mi mindent megteszünk.

— Volna szíves megmondani talán, Asszonyom, hogy mi történik az ilyen uton begyűjtött pénzzel? — kérdezzük.

— Ó, az a pár fillér... minden esetre a szegény gyermekek felszélyezésére fordít...

Elfogták a félmillió lejes aradi betörés tetteseit

Megtalálták az összes értékeket.

A nyomozás érdekes részletei —

Az egyik tettes felesége meg akarta vesztegetni a bűnügyi osztály titkárát

Ma szenzációs fordulat állott be a pár nappal ezelőtt elkövetett vakmerő betörés ügyében, amely vasárnap a kora esti órákban történt és amelynek károsultja Mészáros István nyugdíjas vasutas. A betörés alkalmával több mint egy félmillió lej értéket és készpénzt sikerült a betörőknek elvinniük. A nyomozás Mészáros István szomszédságában levő kertben lábnyomokat talált és a rendőrségnek most már az volt a feladata, hogy bizonyosságot szerezzen arról, hogy vajjon ezek a nyomok a letartóztatott Gancea Tódortól származnak. A nyomozást ekkor Iancu Traian bűnügyi igazgató vette kezébe és kiszállt a helyszínre, ahol tüzetes vizsgálatot ejtett meg.

Iancu Traian fényképet vett fel a lábnyomokról és ugyanakkor le is mérte azokat és megállapította, hogy azok 31 centiméter hosszúak, Gancea Tódor cipőjének hosszúsága ezzel szemben csak 27 centiméter volt és így valószínűtlennek tevéstett az, hogy a nyomok tőle erednének. Gancea Tódor a helyszíni szemle alkalmával is állhatatosan tagadott. A további vizsgálat folyamán megtaláltak egy csavarhúzót is, amelynek sajátos, könnyen felismerhető papírmaché nyele volt.

Olesó leltári árusítás Kerpelnél.

juk... De mondom, teljes részletességgel és igazán nem tudok információkkal szolgálni a dologról, mivel nem megy az hivatalos uton... intézményesen...

De megy azért, valahogy. S a feliérre meszelt, békéshangulatu falak között büntetéspénzekkel nevelik a kisgyermeket arra, hogy bűnök tanulják megismerni azokat a szavakat, amelyeket édesanyjuk ajkairól lestek el és amelyeket nem bír visszafojtani lelkükbe semmiféle tanító szigor meg pénzbéli büntetés.

Ami vessük fel még idejekorán a kérdést: vajjon a közoktatásügyi miniszter pedagógiai intencióit szolgálják az aradi 11-es számú állami elemi iskolában alkalmazott elsőfokú tanerők? Vajjon megegyezik-e az állam presztízsenek mostanában sokat hangoztatott védelmi elveivel az a rendszer, ami rettegesre neveli az állami elemi iskolában a fejledező, a minden behatásra érzékenyen reagáló gyermek-lelket? Igaz, hogy ezek a gyermekek ma még nincsenek tudatában annak, hogy tulajdonképpen kisebbségi gyermekek, akik nem az állam hivatalos nyelvét tanulták az édesanyjuktól meg az édesapjuktól — de minden intézkedés megtörtént már, hogy ennek a hátránynak mihamarabb tudatába jussanak. Mindez pedig pont Aradon történik.

Nem fogadjuk meg az intézet részéről történt ajánlatot, amely szerint: *elég közel van ide Magyarország, küldjük oda a gyermekeinket.* Mint ahogyan nem érezzük ki ezt az egész felháborító leleplezést, éppugy nem fogadjuk meg azt az ismert tanácsot sem, amely tegnap a szenátus padjai közül, ma pedig egy elemi iskola falai közül hangzik felénk. De tiltakoznunk kell 1931-ben, a béke szerencsétlen 13. esztendejében a Szent Péter égése alatt Aradon működő állami tanerők pedagógiai gazdálkodása ellen, amely az üldözések és a büntetések rendszerét honosítja meg a tudományok első vicinális állomásának falai között.

Iancu Traian ekkor házkutatást rendelt el Gancia Tódor lakásán, ahol

a csavarhúzó pártján kívül egyéb nyomot nem sikerült találni.

Gancia Tódor azonban amikor látta, hogy hamarosan kiderül bűnrészessége, megtört és bevallotta, hogy a betörés értelmi szerzője tulajdonképpen ő volt.

Elmondta, hogy beszélt egy alkalommal Mészáros István fiával, amikor is egy Radics Sándor nevű, Str. Grivitei 122. szám alatt lakó közműves társaságában megkérdezték, hogy van-e az apjának pénze, és hogy hol tartja azt? Vasárnap délután, amikor látták, hogy a házaspár a templomba megy, végrehajtották tervüket.

A vallomás elhangzása után rögtön kiszállt a rendőrség Radics lakására, ahol házkutatást tartottak. A házkutatás alkalmával megtaláltak az eltűnt ékszereket, a betétkönyvet, az ellopott 16.000 lej készpénzt. Ugyátszik, Radics félt tudni az ékszereken és nem mert bevásárlásokat sem eszközölni, attól tartva, hogy gyanússá válik. Radics a házkutatás alkalmával nem tartózkodott otthon és így a rendőrség részéről több ember maradt a ház előtt, akik Radicsra vártak. A betörő csak éjjel három óra körül került elő s ekkor a rendőrség emberei felszólították, hogy kövessék őket. Ma délelőtt ugy Gancea, mint Radics beismerő vallomást tettek.

Érdekes megemlíteni, hogy a tegnapi nap folyamán Gancea Tódor felesége 1000 lejt ajánlott fel Mihajlovits Milosnak, a bűnügyi osztály titkárának, hogy járja ki, hogy férjét szabadlábra helyezze. Mihajlovits látszólag belement a dologba és 500 lej előleget fel is vett. Amikor aztán a pénzt megkapta, jelentette az esetet Iancu Traiannak, a bűnügyi osztály igazgatójának, aki megindította Gancea Tódorné ellen az eljárást.

Peretz professzor beperli rágalmozóit

A bucaresti-i egyetem tanári kara vizsgálatot indít a megvádolt professzor ügyében

Bucurestiből jelentik: Bucuresti-i székelyekben nagy feltűnést keltett az a vád, amelyen Peretz professzor, a bucaresti-i egyetem egyik fakultás egykori tanára ellen emelkedt, hogy Peretz állítólag csak azokat a diákokat engedte át a vizsgákon, akik tízzer lebbecsapót fizettek.

A vádat egy diáklapban elhelyezett nyílt

levél emelte és az ügyben az egyetem tanári karának jogi tanácsa ma értekezletet tartott, amelyen megjelent a meggyanusított tanár is. Peretz bejelentette, hogy a vád rágalom műve és ezért a sajtópert a lap ellen folytatni teszi. A bizottság elhatározta, hogy éppen a tanár érdekében, megindítja az ügy kivizsgálását és erre bizottságot is delegál,

Elégedetlenség a magas hitközségi adók miatt az aradi zsidóság körében

Tömegesen érkeznek a felebbezések — Aki ki akar lépni a neológ hitközségből

Az aradi neológ izraelita hitközség ez évi adókiivetése érthető izgalmat váltott ki abban a társadalmi rétegben, amely a közösség köré csoportosul. A hitközség vezetősége arra az álláspontra helyezkedett, hogy a viszonyok romlásával előállott költségvetési deficitet a zsidó polgárok adójából kell egyensúlyba hozni, különben a költségvetés egyensúlya helyre nem állítható. A hitközség alkalmazottai kikézbessítik az adóemelésekre vonatkozó határozatokat, amelyek a legnagyobb elégedetlenséget váltották ki. Tömegesen érkeznek felebbezések a hitközség irodájához, amelyek a súlyos gazdasági viszonyokra való tekintettel a kirótt hitközségi adó jelentékeny mérséklését kérik.

A hitközség vezetőségének az az álláspontja, hogy az adóemelésre feltétlenül szükség van, mert különben képtelen a felekezeti iskolát és egyéb jótékony intézményeket fenntartani. A vezetőségnek ez a felfogása minden esetre megszívlelésre méltó, de bizonyos, hogy az adókiivetések körül olyan hibák történtek, amelyek viszont indokolttá teszik az érdekelt adófizetők méltatlankodását is és ezt a vezetőségnek mindenféle körülmények között figyelembe kell venni. Sok panasz hangzik el az adókiivetések aránytalansága miatt. Megtörtént ugyanis egy tekintélyes aradi kereskedővel, hogy a cég tulajdonosát vagyona után adóztatták meg, de ugyancsak ezen vagyon után adóztatták meg a kereskedő nagykorú gyermekeit is. Egy másik magas pozícióban levő ipari főtisztviselőt oly aránytalanul adóztatták meg, hogy az érdekelt levelet intézett a hitközség vezetőségéhez, amelyben kifejti, hogy a hitközségi adó jövedelmével nem áll arányban és a mennyiben a vezetőség nem fog méltányosabb álláspontra helyezkedni, úgy kéri fogja az aradi orthodox hitközség kötelekébe való felvételét.

A hitközség védekezési álláspontjának van azonban egy másik sarkalatos hibája. Bizonyos, hogy az iskola fenntartása a mai viszonyok között igen költséges annak dacára, hogy azok a szülők, akik gyermekeiket a felekezeti iskolába járatják, tehetségük szerint fizetik a tandíjat. Különös azonban, hogy ennek az intézménynek a fenntartásához az orthodox izraelita hitközség egy banival sem járul hozzá, holott az iskola számos tanítványának szülei az orthodox hitközség kötelekébe tartoznak. A kisexisztenciák megadóztatása körül is igen sok elégedetlenség ütötte fel a fejét. A neológ izraelita hitközség vezetősége az adóminimumot évi háromszáz lejben állapította meg, holott ebbe a kategóriába egy egész sereg olyan ember tartozik, aki munkanélkül áll, vagy oly minimális jövedelemmel rendelkezik, hogy még ez a kis összeg is a sok más egyéb teher mellett aránytalanul nagynak mutatkozik.

Február huszonnyolcadikán jár le az adófelebbezések határideje és bizonyos, hogy addig az időpontig még tömegesebben fogják megfelebbezni a hitközség vezetőségének határozatát. Más megoldásról kellene gondoskodni a hitközség vezetőségének, hogy megingott költségvetését egyensúlyba hozza. Legelsősorban az adókiivetések aránytalanságát kell a felebbező bizottságnak tekintetbe venni, mert az mégsem lehetséges, hogy egy és ugyanazt a családot kétszer vagy esetleg még többször is megadóztassák vagyona után. A jótékony intézmények további ügymenetének zavartalan biztosítására észszerű lenne a két zsidó hitközség összefogása, hogy az orthodox hitközséghez tartozók is vállaljanak részt a teherviselésben, ne csak az intézmények áldásos működését élvezzék.

Erdély két esztendő alatt 132 ezer lélekkel szaporodott

Csökkenet Besszarábia lakossága. Románia összlakossága 17 millió 820 ezer — Magyaránnyu szaporulat Erdély kárára —

Bucurestiből jelentik: Most tették közzé a legutóbbi népszámlálás eredményeit. A statisztika adatai szerint valamennyi tartományban magyaránnyu szaporulat volt, kivéve Besszarábiát, amelynek népesség csökkenése Erdély és Regat javára történt, ha ugyan ezt a szaporodást a speciális erdélyi nyomor szempontjából nem-e inkább kárnak kell tekinteni.

Erdély két esztendő alatt 132 ezer lélekkel szaporodott, Besszarábia 92 ezerrel csökkent

és ezt részint Erdély, részint pedig a Regat szívtá fel, mert a lélekszám megfogyatkozást természetesen nem lehet halálozási kontóra írni.

A 132 ezres erdélyi szaporodást nem lehet tehát figyelmen kívül hagyni, már csak az inséges helyzet eredőinek kutatásánál sem. Beszéljenek azonban a számok:

Románia összlakosságának száma: 17 millió 820 ezer. Tartományok szerint: Erdély 5 és fél millió, Bukovina: 850 ezer, Besszarábia: 2 millió 720 ezer, Regat 8 millió 750 ezer. Ezzel szemben 1928-ban a népszámlálási statisztikában a következő adatok szerepeltek:

Erdély 5 millió 368 ezer, Bukovina 829 ezer, Besszarábia 2 millió 628 ezer, Regat 8 millió 528 ezer. Románia tehát két évvel ezelőtt 17 millió 553 ezer lelket számlált.

Aradmegye szépségei lelkesedéssel fogadják a „Miss Arad“-választást

Vidéki urileányok az aradi tényképészeknél — Feldiszített terem várja a Fehér Keresztben március 7-én este a közönséget — Ujabb ajándék érkezett: a PARIS aradi modellház hat finom batiszt disz-zsebkendőt ajándékoz Miss Aradnak

Nagyszabású előkészületek folynak a március 7-iki Miss Arad-választásra, amely — mint mai számunkban megirtuk — táncestély keretében történik meg az aradi Fehér Kereszt emeleti nagytermében. A verseny rendezősége gondoskodni kíván arról, hogy a szépségkirálynő és két udvarhölgyének megválasztása minél ünnepélyesebb keretek között folyjon le és ezért már most megteszi a szükséges előkészületeket a terem feldiszítésére. Domán Sándor udvari szállító, aki az ország legelső szőnyegáruházának tulajdonosa és akinek elsőrangban felszerelt, dus raktára közismert egész Erdély területén, készséggel felajánlotta az Aradi Közlönynek, hogy a választás külsőségeinek emelése érdekében ő szolgáltatja a terem diszítéséhez szükséges szőnyegeket. Domán Sándor előzékenysége folytán így módunkban áll a választási helyiséget értékes, drága szőnyegekkal feldiszíteni.

A Miss Arad és udvarhölgyei számára összegyűjtött gyönyörű ajándékok most ismét szaporodnak eggyel: az aradi Paris modellház, amely a női ruhák, kabátok és más divatcikkek elsőrendű beszerzési helye, felajánlotta Arad jövődi szépségkirálynője részére hat darab finom batiszt disz-zsebkendőt, amelyet egyébként maga Miss Arad választ ki a cég Reg. Maria (Andrássy)-térén levő üzletében. Ezzel szemben még mindig nem zártuk le az ajándékok lajstromát. Arad gavallér keres-

kedői egész Kis Hozományt biztosítanak annak a legszebb leánynak, akit majd március hetedikén a társadalom előkelőségeiből álló zsűri kijelöl.

A Miss-jelöltek fényképei impozáns számban gyűlnek össze egyrészt kiadóhivatalunkban, másrészt a fényképészek (Weisz Lipót és Nagy Géza) műtermében. Naponta jelentkeznek az aradi fényképészeknél a szép urileányok és az utóbbi napokban sok esetben történt meg, hogy vidéki urileányok, akik nem találtak megfelelőeknek az otthon, kéznél levő fényképeket, külön ezért bejöttek Aradra és itt jelentkeztek szelvényünkkel az általunk megjelölt két tényképésznél. Ez helyes is és kívánatos volna, hogy a jelentkezők minél rövidebb idő alatt juttassák el hozzánk fényképeiket, mert már az első alkalommal — tehát ezen a héten — reprezentatív tablókkal akarunk Arad közönsége elé állani. Oly szép csokor gyűlt össze az első tablók számára, a mely méltán feltűnést fog kelteni városzerte és számos gyönyörködni kívánót fog vonzani az előkelő fotéfi üzletek kirakatai elé.

A magunk részéről honorálni kívánjuk azt a lelkesedést, amellyel Aradmegye társadalma fogadta az Aradi Közlöny szépségversenyét és ezért minden igyekezetünkkel azon leszünk, hogy az Aradra bejövő vidékiek szép élményvel és kellemesen eltöltött órák emlékével távozzanak városunkból.

Töltsé ki és jelentkezzék vele a szelvényen között fényképészek egyikénél!

Miss Arad

Atültrott

részt veszek

a Miss Arad-versenyen és feljogosítom az Aradi Közlönyt és a Színházi Eletet, hogy fényképemet közölje.

Ezen szelvény felmutatóinak a Nagy Géza és Weisz Lipót fotéri fényképészeti műtermek díjtalan felvételt készítenek és eljuttatják az Aradi Közlöny-höz ezen szelvényvel együtt.

Már kész felvételemet csatoltan küldöm meg a Miss Arad rendező-bizottságának.

Aláírás: _____

Pontos cím: _____

Megvásároltam 1500 pár Bata gyártmányu cipőt, melyet nagyon olcsó árban árusítok hétfőtől kezdve „Occasio“ cipőáruház Kőzponti Szálla térdá mellett.

Ehrenfeld Magda s a gyilkos Klein Sándor szerelmi ügyei a büntető bíróság előtt

A nyiregyházi véres tragédia mai tárgyalása. Drámai jelenetek a tanukihallgatásoknál. A zárt tárgyalás részletei. Az Ehrenfeld-nővérek tagadják a magzatelhajtás vádját

Megdöbbenő képek egy kisvárosi szexuális életéből

A Klein-féle bünper második napján Ehrenfeld Magdát hallgatta ki a bíróság. Ehrenfeld Magda nyílt arcú, okos tekintetű, szimpatikus külsejű leány. Simára fésült éton-frizuráját közepén választja. Bizonytalanul mozog az elnöki emelvény előtt.

Az elnök figyelmezteti:

— A tiszta igazat vallja, mert vallomására meg kell esküdnie. Ha azonban erkölcsét érintő kérdésekről lesz szó, vallomását megtagadhatja.

Ehrenfeld Magda alig hallhatóan válaszol:

— Kérem én vallani akarok.

A tanu azután elmondja, hogy közte és Klein között pártási viszony állott fenn. A vádlottól tanulta el az irodában szükséges munkálatokat.

Elnök: Figyelmeztetem, hogy vallomása elleutmond a vádlott vallomásának. Az iratok között több olyan levél van, amelyben ön „Kedvesnek” szólítja Klein Sándort.

Tanu: zavartan néz maga elé és várja az elnök további kérdését.

Elnök: Nem volt önök között szerelmi viszony?

Tanu: Nem.

Elnök: Tiltott műtétet sem hajtottak önön végre?

Tanu: Az csak mind mende-monda kérem, hogy én Klein lakására jártam és, hogy egy alkalommal ott tiltott műtétet hajtottak végre rajtam.

Elnök: Starkkal sem volt viszony?

Tanu: Szimpatikus embernek ismertem, de egyebekben közöttünk semmi sem volt.

Egy megzavart intim együttlét

Érdekes körülmény, hogy míg Kleinről állandóan mint vádlottról beszél, addig Starkról mint szegény megboldogultról, emlékszik meg vallomásában. Ezután az elnök zárt tárgyalást rendel el, amelyen a védő több kérdést intéz Ehrenfeld Magdához. Ezen a zárt tárgyaláson történik szembesítése a vádlottal.

A szembesítés során Klein egészen intim részeket mond Ehrenfeld Magda szemébe, aki azonban mindezekről hallani sem akar. A bíróság ezután nyílt tárgyaláson hirdeti ki határozatát, amely szerint mellőzi Ehrenfeld Magda megesketését.

A következő tanu Ehrenfeld Irén 18 éves

Nyolc letartóztatás a prágai ipari kémkedés ügyében

Ujabb letartóztatások várhatóak — Egy bécsi kémiroda megbizásából működött az állítólagos bécsi újságíró bűntársaival együtt

Prágából jelentik: A prágai ipari kémkedés ügyében a prágai rendőrség a nyomozás eddigi állásáról a következő jelentést adta ki:

A nyomozás folyamán, amely Vencel Horak altstrassnizi cég feljelentésére indult meg, megállapítást nyert, hogy olyan tárgyakat loptak el, amelyek a gázvédőfelszerelések gyártásával vannak összefüggésben. A rendőrség a következőket tartóztatta le: Josef Celist, a Horak-cég portását, Julian Ruskyt, a cég volt alkalmazottját, valamint Jaroslav Havlicek gyárosát. A három letartóztatottat hétfőn átadták a kerületi bíróságnak. Ezenkívül már február 16-án és 16-án a következő letartóztatásokat eszközölte a rendőrség: Jelinek, Rosa Kucera, Jaroslav Stibor, Jaroslav Rusonovski és Leo eredeti állítólagos bécsi újságíró. Az a gyanu fenn, hogy Soudek Stiborral együtt, aki bocsdóben a brünni fegyvergyár hivatalnok és más gyanúsítottak segítségével, külön-

kertészeti főiskolai hallgató, Ehrenfeld Magda huga, aki kijelenti, hogy nem tud arról, mintha szerelmi viszony lett volna nővére és a vádlott között. Arról sem tud, hogy Ehrenfeld Magda Klein Sándor lakására járt és

tagadja, hogy Szikorszky Borbála dr. orvosnő tiltott műtétet végzett volna Ehrenfeld Magdán.

A bíróság Ehrenfeld Irént sem esketi meg vallomására. Ezután Zoltán Tibort, a fiatelep egykori üzletvezetőjét hallgatják ki, aki elmondja, hogy tudja, miszerint Magda és Klein Sándor közt szerelmi viszony volt és neki egyszer mondtatta is Klein Sándor:

„Nézzé Zoltán nekem Magda a szeretőm és ezért tudok keresztülvinni mindent, amit akarok.”

Zoltán ezután vallomást tesz a bíróságnak arról, miként fedezte fel a büntényt, hogy találta meg a hullát. Zoltánt a bíróság vallomá-

Az egyik tanu: „Becsúzták az ablakokat, lehúzták a függönyt...”

Wancsisin ezután még elmondotta, hogy december elsején Stark együtt sétált Kleinmal. Amikor a tisztviselők eltávoztak, a kaput a tanu zárta be. Klein és Stark ekkor elmentek gyümölcsöt szedni. Este hat óra és negyed hét között a tanu egy kosár gyümölcsöt vitt Ehrenfeldné lakására. Este negyed nyolc volt már, amikor visszatért a fiatelepre. Az irodaajtó zárva volt és a kulcs nem volt megszkott helyén. A raktár-kifutó reggel fél hatkor nyitott be az irodába, hogy azt kitakarítsa.

Elnök: A hencser aláira nem nézett, hogy ott is takarított?

Tanu: De igen.

Elnök: Nem talált ott papirosokat, iratokat?

Tanu: Papirosokat találtam a hencser alatt, de ezek mindig arra szolgáltak, hogy Klein felkeléskor ne lépjen mezitelen lábbal a padozatra.

Elnök: Volt rá eset, hogy együtt ebédelték Kleinmal?

Tanu: Igen, volt rá eset.

Az elnök kérdésére ezután a tanu elmondja, hogy a gyilkosságot követő másodnapon vette észre, hogy Klein ajkán egy seb van, amikor ennek eredetéről érdeklődött, Klein ki-

sára megesketti, majd a tárgyalás folytatását délután 4 órára halasztják.

A délutáni tárgyaláson Gleich Lajos huszonöt éves fiatelepi tisztviselő kerül elsőnek kihallgatásra. Az elnök kérdésére elmondja, hogy egy alkalommal a telepen tartózkodott és benyitott az irodahelyiségbe, ahol kipirult arccal, önkivületi állapotban találta Ehrenfeld Magdát. Klein felhevülten ugrott ki az irodából és Ehrenfeld Magdára zárta az ajtót.

Magda és Klein házasságának terve

Friedmann Ede nyiregyházi kereskedő a következő tanu. Elmondja a bíróságnak, hogy sem Stark, sem Klein nem volt barátja, üzleti érintkezés állott fenn közöttük. Minden alkalommal csak rövid ideig tartózkodott a telepen. Egyszer Ehrenfeld Magda és Klein között csakugyan szóbeszéd folyt házasságról.

Az elnök ezután Kleinhez fordul:

— Megfelel ez a valóságnak?

Klein Sándor a tanu állítását valósnak mondja. Az ügyész ellenzi a tanu megesketését, a bíróság azonban mégis letéteti Friedmannal az esküt.

Wancsisin József negyvenkét éves raktárnok kifutó, aki négy elemi végzettséget és a bűnügy nyomozásánál mint első gyanúsított szerepelt, elmondja, hogy Klein Sándor 1927-ben került a céghez. Ehrenfeld Magda apja életében soha nem járt az irodába. Csak apja halála után kapott egy negyven pengős alkalmatást.

Az elnök: Kleint milyen embernek ismerte?

Tanu: Jó emberek ismertem Klein urat, akiknek soha senkivel sem volt nézeteltérése.

jelentette, hogy a hideg rázta ki. Ezután így folytatja:

— Tizenhetedikén jöttek a detektívek először ki a telepre. Az ásatásoknál én is jelen voltam. Közben a detektívek megtalálták Stark hulláját, mire letartóztatták és a további nyomozástól már nem tehettem jelen.

Elnök: Mit tud Ehrenfeld Magda és Klein viszonyáról?

Tanu: Magda kisasszony egy alkalommal elmondotta nekem, hogy egy román gazdász menyasszonya. Ezt én visszamondtam Kleinnek, mire ő azt válaszolta, hogy nem baj.

Elnök: Klein kapott leveleket is Magdától?

Tanu: Igen. A leveleket láttam is. Olvasni nem olvastam, de annyit tudok, hogy szerelmes levelek voltak.

A következő tanu a raktár-kifutó felesége volt, aki szintén a telepen lakott. Nagy bőbeszédűséggel adja elő vallomását. Az elnök kérdez:

— Klein és Ehrenfeld Magda sokat beszélgettek együtt?

— Igen. Sokszor láttam este, hogy Magda bejön az irodába. Ilyenkor becsúzták a külső ajtót és lehúzták a függönyöket. Magda csak késő éjszaka távozott a telepről. Ilyenkor Klein mindig hazakisérte.

— Tud arról, hogy Magda szerelmes volt Kleinba?

— A Magda kisasszony egy alkalommal úgy nyilatkozott, hogyha édesanyja megtudná, hogy Kleinba szerelmes, nyomban kitagadná a vagyonból.

A tanu ezután kijelenti, hogy a gyilkosság után ő nem látott sebet Klein ajkán, az sem tűnt fel neki, hogy Klein szokatlanul viselkedett volna. A kihallgatás után a bíróság megesketti a tanu vallomására, majd a főtárgyalást az elnök holnap délelőttre napolja el.

Az aradi mozik mai műsora

5. 7 és 9 órákor.

CENTRAL: MESÉK A BENZINKUTRÓL. (Die Drei von der Tankstelle) Az UFA-gyár remekbekerült produkciója Lilian Harvey és Willy Frisch-csel a főszerepekben. Ebben a pártját ritkító hangos filmoperettben lobzódik az érzés, ölet, humor és vidám hangulat. Muzsikája és slágerszámai valóságos zenei csemegék. A többi szereplők is a legkiválóbb művészek közül kerülnek ki, mint Oskar Karlweis, Olga Tschschowa, Fritz Kampers. Kezdekör az ajtókat bezárik.

SELECT: Ma utoljára, ADIEU MASCOTTE! Vigjáték. Lilian Harvey utolsó néma filmje Igo Sym és Harry Halm közreműködésével.

HIREK

MAGDUSKÁK

Egy egész generáció szexuális nyavalyájának döbbenetes tükröképét vetíti a nyilregyházi törvényszék tárgyalóterme. Klein Sándor tragédiája Damokles kardjaként függ az érzelem és értelem anarchiája között levő mai generáció feje felett. A husz esztendő Magda bele került a társadalom pocsolyájának kelles közepébe. Érzelm momentumokra épített szexuális most a valótlanágok csunya mázával szeretné bevonní, hogy ismét egyensúlyba kerüljön, hogy elmeneküljön a közvélemény soha meg nem indokolt megvetéséből.

A Tekintetes Törvényszék most is megpróbálja analizálni az esetet, amely előző esetek hü kópiája, fotografiája az emberi közösségben együttélő figurák öntudatlanságának.

Klein Sándor bűnözésének van egy materiális beállítottsága, amely sok mindent megmagyaráz: Stark Béla hivatalbeli felsőbbbségi szerepe a „partikéesség” dekorumával fakasztotta azt a gyűlöletet, amely erőt adott Klein Sándornak, hogy embert öljön. Ugy érezte, hogy riválisa el akarja rabolni, akit a szerelmi mámor varázslatos légkörében tulajdonának gondolt.

Az erősebb gyűlöletét kellene a vádlottak padlára ültetni!

A csinos, eton-frizurás Ehrenfeld Magda a maga fiatalosan temperamentumos, sokoldalú szerelmével szintén olyan ártatlan, mint azok a kis Magduskák, akik még nem büszkélkedhettek egy Klein Sándor mártíromságával, de akik belső szorongással olvassák a napilapok hasábjain, hogy mit hazudott Ehrenfeld Magda, hogy milyen rettenetesen érdekes az a némi nyomor, amely szenvedő hölgyé ültette a szerény kis magánisztitviselősként, aki azt sem tudta, hogy él a világon, míg a huncut kis Ehrenfeld Magduska rá nem kacsintott egyet.

— Aradi meteorológiai jelentés. Február 19-én: Hőmérséklet: + 4, + 16 C. Légnyomás: 759—762 mm. Nedvesség: 48—85%. Prognózis. Február 20-ra: Éjjel kisebb lehülés mellett, nappal általában aránylag melegebb és változóan derült idő.

— Nagyszabású propagandát kezd az Averescu-párt Temes megyében. Lippáról jelentik: A néppárt központi választmánya, mint ismeretes, utasítást küldött a vidéki szervezeteknek az ország minden részébe. Ezt az utasítást megkapta a néppárt temesvári és lippai tagozata is. Az Aradi Közlöny lippai munkatársa beszélgetést folytatott Apatéanu Demeter professzor, volt képviselővel, aki kijelentette, hogy Lippa környékén és az arad megyei falvakban már a közeli napokban megkezdik az agitációs és szervező munkát, mely kiegészítő láncszeme lesz annak a nagyszabású propagandának, melyet a néppárt Temes és Arad megyékben a közeljövőben meg fog indítani.

— Hírek az aradi román kolóniáról. A bucaresti lapok ma Aradra érkezett száma szerint a város vezetősége a közeljövőben közvetlenül a város közelében román kolóniát létesít, ahová körülbelül 500 román családot helyez el és lát el házhellyel. Érdeklődünk több helyen erre vonatkozólag, de a városházán nem tudnak ilyen tervről.

— Zenetiltalom csak február huszonhetedikén lesz. Az Aradi Közlöny mai számában a rendőrkvesztura információja alapján jelentettük, hogy 20-án, pénteken tilos a kávéházakban, lokálokban a zene és, hogy ezen a napon nem lesznek sem színházi, sem mozil előadások. Az ügyről ma beszélgetést folytattunk Moga Romulus dr. rendőrkvesztórral, aki kijelentette, hogy a rendőrség tegnapi híradása tévedésen alapult s nem e hét péntekjén, hanem február 27-én, pénteken a román farsang utáni nagybőjt első napján van zenetiltalom. E hét péntekjén, 20-án, tehát úgy a színházban, mint a mozikban meg fogják tartani az előadásokat és zenetiltalom sem lesz.

— Egy tornatanár tragédiája Budapesten. Budapestről jelentik: A Kékgolyó és Városmajor-utca sarkán egy robogó autó elütötte motorkefélpárján haladó Buday Béla 31 éves tornatanárt, aki az autó alá zuhant. Kórházba szállították és ott sérüléseibe belehalt.

A rablógyilkos Mester Jánost tizenhárom évi fegyházra ítélték

A budapesti törvényszék ítélgyalása — Azért szökött meg Romániából a vádlott, mert anyja temetésére nem kapott utlevelet

Budapestről jelentik: A törvényszék ma 13 évi fegyházra ítélte Mester Jánost, aki az Augusztá-telepen az elmúlt ősszel meggyilkolta és kirabolta Soltész Janka szakácsnőt.

A mai tárgyaláson a vádlott elmondotta, hogy Romániából azért szökött meg, mert anyja temetésére akart jönni és nem kapott utlevelet.

Krassószörénymegyében a csendőrségnél

szolgált, teljesen pénz nélkül állott és mint csapos is igen kis fizetést kapott. Október 22-én éjszaka elhatározta, hogy kirabolja Soltész Jankát. Mikor belépett a szobába, az asz szony elkiáltotta magát:

— János, mit csinál itt!

Erre megijedt, nekiugrott az asszonynak és megfojtotta.

Az olasz óceánrepülők megérkeztek Európába

Ünnepélyes fogadtatás a nápolyi kikötőben — Balbo légügyi miniszter ünneplése

Nápolyból jelentik: A Conta Rosso Óceánjáró, amely Balbo légügyi minisztert és az olasz Óceánrepülők több tagját hozta magával, ma befutott a kikötőbe. A hajók szíriazugással fogadták a légi hősök megérkezését. A kikötőben óriási embertömeg várakozott és szünni nem akaró éljenzéssel fogadta a légügyi minisztert és kíséretét.

— A cseh politikusok vagyoni helyzete. Prágából jelentik: Striberni képviselő törvényjavaslatot nyújtott be a cseh parlamentbe, mely szerint minden csehszlovák politikusnak az impérium átvételéig visszamenőlegesen megvizsgálják vagyoni helyzetét és azt a módot, hogyan gazdagodott meg.

— A fogtechnikusok küldöttsége a munkaügyi miniszternél. Bucurestiből jelentik: Már régi sérelme a fogtechnikusoknak egy régebben kiadott egészségügyi rendelet, amely eltiltotta nagyrészt a fogászati működéstől. Ma egy küldöttségük jelent meg Hatiegan munkaügyi miniszternél, akinek hatáskörébe tartozik az egészségügyi minisztérium megszüntetett ügyosztálya. A küldöttség arra kérte a minisztert, hogy vegye revízió alá a régi rendeletet és engedje meg nekik, hogy — mint a múltban — úgy ezután is gyakorolhassák fogászati működésüket.

Kereszt a szovjetben

A szovjetkormány parancsot intézett a tanítókhöz, hogy az iskolákban a vallásellenes nevelést az eddignél fokozottabb mértékben szigorítsák meg. Megállapítást nyert ugyanis, hogy a lelkészek erős agitációt folytatnak az iskolágyermekek körében és keresztet osztogattak közöttük. A szovjet az ilyen lelkészeket szigorúan meg fogja büntetni, ha tettenérik őket. Az állami filmártsaságok ezentúl nagyrészt vallásellenes darabokat fognak gyártani.

— Négy spanyol művész katasztrófája. A madrid-barcelonai országuton tegnap este halálos kimeneteli szerencsétlenség történt. A nemzeti színház négy tagja autón igyekezett a városba és Gerona közelében, a vasúti átjárónál történt a szerencsétlenség. Az autó éppen akkor igyekezett a síneknek keresztülmenni, amikor a gyorsvonat odaérkezett. A gyors elkapta az autót és darabokra zúzta. A bentülő négy művész közül, három még a helyszínen kiszenvedett, míg a negyedik haldoklik.

— Sortüz — négy halott. Danzigból jelentik: A halpiacon ma véres verekedés volt a munkanélküliek és nemzeti szocialisták között, a munkaközvetítő-helyiség előtt. A zaj halatára kommunista csoport jött oda, úgy, hogy a rendőrségnek kellett kivonulni, amely sortüzet adott. Négy ember meghalt.

• Fogyókura áldozata egy filmszínész. New-Yorkból jelentik: A hollywoodi Univerzalfilm híres művésze, Louis Volheim, a Remarque film főszereplője, akinek legközelebbi filmében egy karcos fiatalembert kellett volna játszani, 15 kilóval lefogyasztotta magát. A szigorú és kemény kúra következtében a nagy művész ma hirtelen meghalt.

Hiccardi légügyi államtitkár, Starace képviselő, a fascistapárt delegátusai és a helyi hatóságok képviselői üdvözölték Balbot, aki a kormányzói palotához hajtatott, ahol szintén óriási tömeg várakozott. Balbo légügyi miniszter az erkélyről mondott beszédet a népek. A beszéd elhangzása után a tömeg a királyt, Mussolini miniszterelnököt és Balbo légügyi minisztert éltette.

Ezer ballábra való cipőt lopott egy rablóbanda

Az orgazdát letartóztatta a berlini rendőrség

Berlinből jelentik: A múlt év folyamán egy rablóbanda behatolt a Leiser-éke cipőgyár egyik raktárába és onnan több, mint ezer cipőt loptak el. Amikor a cipők értékesítésére került a sor, kiderült, hogy nem párcipőkből áll a zsákmány, hanem azok mind ballábra való cipők voltak, amelyek értékesítése természetesen ilyen módon lehetetlenné vált.

Végül az egész cipőmennyiséget megvette egy Timmermann nevű hivatásos orgazdamin nyersbört. Miután már megvette az egész árut, a rendőrség kinyomozta a tetteseket, akiket le is tartóztatott. Ezek vallomásukban elmondották, hogy kinél értékesítették a lopott árut. Timmermannit tegnap vonta felelősségre orgazdaság miatt a bíróság és egy évi börtönre ítélt.

— Négy lábú szörnyszülött. Belgrádból jelentik: Hrusevácon egy paraszttasszony szörnyszülöttet hozott a világra, melynek négy lába és négy füle volt. A szörnyszülött néhány perccel születése után meghalt.

Fischer Aladár irodalomtörténeti előadása. A Kölcsey Egyesület irodalomtörténeti sorozatában, ma, pénteken este 6 órakor, az Iparos Otthonban, az egyesület alelnöke: Fischer Aladár kezdi meg előadásait. Ma Kölcsey Ferencről fog beszélni, az ideálisan nyugatos kulturájú magyar költőről, szónokról és bíráló tudósról, akinek lelki tartalmában látták a magyar műveltség teljességét, akik 50 évvel ezelőtt Aradon Kölcsey nevével gyűltek egyesületbe, a műveltség szolgálatára.

— A bucaresti-aradi gyors pontos menetrendje. Bucurestiből jelentik: A CFR vezérigazgatósága a délutáni pesti gyorshoz esatlakozó bucaresti-i gyorsvonat részére új menetrendet állított fel, amelynek alapján a gyors előbb indul el a fővárosból, de előbb is érkezik Aradra. A gyorsvonat eddig 21.45-kor indult el Bucurestiből, az indulási ideje most azonban 20.55-kor lesz. Braszóba érkezik 1.50-kor, onnan tovább indul 2.02-kor, Tövisre érkezik 7.19-kor, tovább indul 7.51-kor, Aradra érkezik 13.35-kor és Curtici—Budapest-féle tovább indul 14.21-kor.

— Légi kerékpár. Londonból jelentik: Alan Dobham, a kiváló angol repülő, újabbban egy teljesen új típusu, motor nélküli repülőgéppel kísérletezik. A motor nélküli repülőgép a kiváló repülő szerint a jövő légi kerékpár, amely rövidesen oly nagy tért fog bódítani társadalom legkülönbözőbb rétegeiben és olcsó lesz, hogy még egy munkás is meggedheti magának a légi kerékpár állandó házálatát.

Megjött PYTHIA

pszichografologus

aki kézírásból mindent megmond és mindenben segít. Fogad: 11-1-ig és 4-7 között, Bulev. Carol (Erzsébet-körut) 71. Ipartestülettel szemben.

Három hónapja tart egy rabló-gyilkosbanda főtárgyalása

Egy jugoszláv község szenzációja.

Belgrádból jelentik: Pozseroyác községben még a múlt év november 27-én kezdődött meg egy rablóbanda monstre perének a tárgyalása. A tárgyalás csak most közeledik a befejezés felé. Összesen 74 vádlott áll a bíróság előtt és azok 3 rendbeli gyilkossággal és 27 rablással vannak vádolva.

A mintegy három hónapig tartó tárgyaláson eddig 800 tanút hallgattak ki. Az esküdtek most már megszakítás nélkül akariák letárgyalni az ügyet a verdiktig, miért is úgyakart tennétek be a törvényszéki épületbe, hogy az épületet el se kelljen hagyniok.

— Megijedt és szívvelhiűdés ölte meg Hoffmann Armin aradi kereskedőt. Tragikus módon halt meg ma éjszaka Hoffmann Armin aradi fűszerkereskedő, Hoffmann Ottó aradi nagykereskedő fivére, aki fivére jüzetében segédkezett. Hoffmann Armin az Ujteremucca 24. szám alatt lakott és tíz óra tájban tért nyugovóra. Ugyanebben a házban van egy korcsma is, amelyben nagy mulatozást csapott egy Vostinár nevű ember. Vostinár nemcsak a pénzt mulatta el, hanem a télikabátját is, majd hazament azzal, hogy pénzt hoz magának a télikabátjának kiváltására. Vostinár helyett a felesége jelent meg és a felingerült asszony, aki nem ismerte a helyzetet és a korcsma ablaka helyett azon az ablakon zörgött, amely mögött Hoffmann Armin aludt. Az asszony kiáltozására és dörömbölésére úgy megijedt az álmából felriasztott kereskedő, hogy szívbénulást kapott és éjjel 1 órára kiszvenvedett. Vostinárné fatális tévedése okozta a jelek szerint Hoffmann Armin tragikus halálát.

— Az Anya- és Gyermekevédő Egyesület műsoros estélye. Szombat este rendezi az Gyermekevédő Egyesület nagyszertűen összeállított műsor keretében, előkelő táncestélyét, amely iránt városzerte rendkívül nagy érdeklődés nyilvánul meg. A művészi, nívós és hatásos program festői beállítású előképekkel, ének és tánc, hegedű- és zenekari számokkal fogja szórakoztatni a közönséget. A próbák során már elérkeztek a főpróbához, mely pénteken délután fél négy órakor lesz megtartva, a szereplők teljes felkészültsége mellett. A rendezőség melynek lelkes vezetője a városzerte közszeretben álló Paunescu ezredes felesége: Paunescu Lucy urasszony, minden igyekezetét latba vetve, fáradozik az estély sikerének érdekében.

— A már közel négy hét óta folyó sakkcsaták a Magyar Otthonban ma már ott tartanak, hogy a játékosok mintegy haditervet dolgoznak ki, melynek alapján sikerül is némelyiknek ellenfelétől egy-egy pont fölényt kicsikarnia. A verejtékező homlokú játékosok minden ügyességüket és tudásukat összegyűjtve, tüzből égő szemekkel vetik magukat a küzdelembe, hogy az elsőseget maguknak biztosítsák. Minél inkább közeledik a verseny befejezése, az egymást megritkító játékosok annál ekkeseredettebben mérköznek egymással. S bár a benevezési határidő a mai nappal lejár, s a verseny körülbelül még két-három hétig fog tartani, az érdeklődés még mindig igen nagy, úgy, hogy a vezetőség a folytatólagos vigaszversenyek lezajlása után már is tervbe vette egy nyilvános sakkverseny megrendezését.

— Nem mindenki őszinte, aki annak muszájja magát! Ósmerje meg embertársait pár gely irásból és azért forduljon bizalommal eredeti hája pszichografologushoz. Fogad: 11-1-ig és 4-7 óráig, Bulev. Carol (Erzsébet-körut) 71. Ipartestülettel szemben.

Kétmillió értékű csempészett selymet foglaltak le Bucurestiben

Letartóztattak egy fiatalembert és az Orientexpress két kalauzát. A vizsgálatot Missir volt aradi ügyész vezeti

Bucurestiből jelentik: Nagyarányu selyemcsempészést leplezett le a bucuresti-i ügyészség. A bucuresti-i Északi pályaudvaron letartóztattak egy fiatalembert, aki az Orient-expressz érkezése után a hálókocsiban tartózkodott és ott különböző csomagokat rakosgatott. Hamarosan megállapítást nyert, hogy a csomagokban körülbelül kétmillió lej értékű selyem van, amely a vizsgálat eddigi adatai sze-

rint Csehszlovákiából származik.

Az ügyészségi vizsgálatot az ügyben Missir volt aradi ügyész vezeti. Missir ügyész a fiatalemberen kívül a hálókocsik két kalauzát is letartóztatta, miután az a gyanu állt fenn, hogy az ő segítségével üztek rendszeresen az Orient-expresszen selyemcsempészést. A rendőrség a letartóztatottak nevét egyelőre a vizsgálat érdekében nem közli.

Gyanus rádióelárusítót fogott az aradi rendőrség

Meg akart szökni a detektív elől

Az aradi rendőrség tegnap este arról értesült, hogy egy fiatalember a városban hihetetlenül olcsó áron, 600 lejért kínál megvétele rádiót. Sava és Chirilla detektívek megindították az ügyben a nyomozást és késő éjjel sikerült lakásán megtalálni Lamner Jakab harmincéves napszámot, aki a rádiót el akarta adni. Amikor Lamnerrel tudatták, hogy a rendőrségre kell mennie, egy hirtelen lendülettel az ajtónak ugrott és kirohant az utcára.

Sava detektívnek sikerült utolérnie és így még az éjszaka folyamán előállították a rendőrségre. A kihallgatás alkalmával tisztázást nyert, hogy Lamner a rádiót nem lopta, azonban a napszámot továbbra is a rendőrségen tartják, mivel gyanus viselkedése miatt az a feltevés merült fel ellene, hogy több rendőrség körözi. — Az aradi rendőrkvesztura átiratot intézett az illető rendőrségekhez ez irányban és így Lamner Jakab sorsa csak akkor dől el, amikor befutnak a válaszok.

— Pythia és Goethe. Már beidegződött a tudat az aradi intelligencia körében, hogy minden problémában Pythia tanácsát kell kikérni, fel kell használni a rövid időt, míg a jövőt megvilágító intuitív grafologia elismert tudósa itt időzik. (Jelenlegi fogadó lakása Bulevardul Carol (Erzsébet-körut) 71., Ipartestülettel szemben.) Hiszen már Goethe is megmondta: „Az ember sohasem tudja önmagát objektíve megítélni“.

— Bundalopásért hat hónap. Kurila András arad-gáji napszámos az elmúlt esztendőben a gabonapiacra járt. Seta közben Wischler Adám szentleányfalvai lakos kocstján egy bundát pillantott meg. A napszámos ellopta a bundát, tettét azonban észrevették és üldözni kezdték. Kurila András a rendőrség kezébe került, majd az ügyészségen is eljárás indult meg ellene. Az aradi törvényszék büntető tanácsa ma délelőtti tárgyalta a bundalopás napszámos ügyét és miután megállapítást nyert, hogy visszaeső bűnözésről van szó, hat havi fogházra ítélte.

Megjött PYTHIA

pszichografologus

aki kézírásból mindent megmond és mindenben segít. Fogad: 11-1-ig és 4-7 között, Bulev. Carol (Erzsébet-körut) 71. Ipartestülettel szemben.

— Az aradi Szent Ferenc-rend műsoros estélye. Az aradi Szent Ferenc III. rend leányaival együtt működő ifjuság folyó évi február hó 22-én, este fél 9 órai kezdettel előadást rendez a Minorita Kulturházban, a következő műsorral: Zene: Előadják, harmóniumon T. Horváth Miklós és hegedűn Mencer Béla. Szavaltat: Az Ur arája, előadja Hunyady Magda. „Szent Agnes“ háromfelvonásos dráma a keresztény üldözések korából. Irta: Mentés Mihály. Szereplők: Vasváry Jolán, Hunyady Magda, Tóth Etus, Csernik Annus, Beihung Rózsi, Juhász Olga, Lakatos Mária, Nagy Boriska, Karakay György, Kádár Lajos, Hunyadi Margit, Schiller Sándor, Revilák Erzsébet.

— A fájdalmak, amelyek gyulladások, feldörzölések, izom és más tagok rándulása folytán keletkeznek, néha az elviselhetetlenségig fokozódhatnak, úgy, hogy a szenvedő gyakran a kétségbeesés határán áll. Az Egyesült-Államokban azonban felfedeztek egy szert, amely minden flynemű fájdalmat azonnal csillapít és a testrészek a legrövidebb idő alatt hatásosan kezelhetők. Ezt a szert Sloan's Linimentnek hívják, amelyből a fájó részre helyezett néhány csepp már csodálatosan hat. A Sloan's Liniment nálunk is ismert és kapható.

A szovjet rémlátásai

A szovjet hivatalos lapjának megállapítása

Londomból jelentik: A Morningpost közli a moszkvai Ivestia cikkét. A szovjet hivatalos lapja szerint három nemzetközi tünettel foglalkozik és bebizonyítja, hogy az összes európai államok egységes szovjetellenes propagandára készülnek:

Az Ivestia szerinti tünetek a következők: 1. A népszövetség elsimította a német-lengyel konfliktust. 2. Az európai államok a Balkán federalizálásán fáradoznak. 3. Ugyancsak az európai államok mindent megtesznek, hogy az agrárállamok kooperációja létrejöhön.

— Ne csodálkozzon, ha rosszul megy Önnek, hanem beszéljen még inkább mindent bizalommal Pythia pszichografologussal, aki pár sor kézírásból megmond Önnek mindent. Fogad: 11-1 és 4-7 óráig, Bulev. Carol (Erzsébet-körut) 71., Ipartestülettel szemben.

— Egy magyar repülőbajnok balesete. Budapestről jelentik: A többszörös repülőbajnok, Lampics Árpád ma saját konstrukcióju repülőgéppel Budapest közelében magassági rekordot akart felállítani. Amikor 3200 méteres magasságot elért, a motor hirtelen felmondta a szolgálatot. A pilóta nem vesztette el lélekjelenlétét, hanem siklórepüléssel próbált leereszkedni. A kísérlet sikerült és egy szántóföldön sikerült a földet elérni. A gép jelentéktelen kárt szenvedett, míg a repülő teljesen sértetlenül lépett ki belőle.

— Különösen a téli hónapokban — amikor kevesebbet tartózkodnak a szabadban — kell gyermekeinknek erősítő, vitamindus táplálékot adni, hogy viruljanak és gyarapodjanak. A Scott Emulsion az alkalmas vitaminokban a legdusabb és ezért ez az évtizedek óta hecsült és méltányolt készítmény az összes világ részében a hívek millióit szerzte meg.

— A Borsszem Jankó friss száma rendkívül szórakoztató és mulattató tartalommal jelent meg. Molnár Jenő páratlanul szellemes lapjának főbb közleményei e héten: Amis a Lipótváros mulat, Lengyel Menyhért kalandjai, Mi volt a Harsányi-premieren?, Az új mohácsi vész, stb. Azonkívül 100 vicc, adoma és remek karikatúrák. A Borsszem Jankó egyes száma 15 lej.

Megjött PYTHIA

pszichografologus

aki kézírásból mindent megmond és mindenben segít. Fogad: 11-1-ig és 4-7 között, Bulev. Carol (Erzsébet-körut) 71. Ipartestülettel szemben.

Használjon GELLÉ FRÉRES fogpasztát és fogszappant

Tisztítja fehé-
riti a fogakat -
és edzi a
foghúst

Kapható minden gyógyszerárban
és drogueriában

Színház — Irodalom — Művészet

* Az aradi Városi Színház heti műsora. Péntek: Okos mama (szencziós operettújdonosság, itt először, B. bérlet). Szombat délután 5 órakor: Mit susog a fehér akác? (operett, rendkívül olcsó mozihelyiárakkal). Este fél 9 órakor: Okos mama (operettújdonosság, másodszer, C. bérlet). Vasárnap délután 4 órakor: Okos mama (operettújdonosság, harmadszer). Este fél 9 órakor: Okos mama (operettújdonosság, negyedszer, A. bérlet).

* Mégis pénteken lesz az Okos mama premierje, mert a rendőrség korrigálta a bérlet zenetilalomról szóló rendelkezését és megengedte, hogy ma játszson a színház. Ezért a már szombatra hirdetett premier dátuma visszakerül péntekre, amikor is az előadás B. bérletben megy. A premierre változó jegyek péntekre érvényesek, aki azonban ragaszkodik a szombati előadáshoz, annak készséggel beváltja jegyét a színház pénztárára. Az Okos mama teljesen kiforrott előadással várja a közönséget. A darab már Temesvároti hatalmas sikert aratott. Felső körülményű rendezésében az előadás kiváló. Kornély Mária csodálatos művészi eszközökkel alakítja a címszerepet. A másik két női szerepből Vincze Emmi és Dancs Ica formálnak nagyszerű alakításokat. Keleti Árpád, Fratta Géza, Felhő Ervin, ifj. Szendrey Misi, Csóka József, Jávor Alfréd, Kun Dezső a többi főszereplők. Az új-szencziós operettsláger nemcsak ma, de szombaton, vasárnap délután és este is uralja a színház műsorát.

* Szombaton délután moziárás előadás: Mit susog a fehér akác?, a kiváló operett, amelyben részt vesz az operettegyüttes minden számottevő tagja. Helyi árak: Földszinti páholy 210 I. emeleti páholy 180. II. emeleti páholy 120. I. rendű zsöllye 50. II. rendű zsöllye 40. III. rendű zsöllye 30. erkély I. sor 26. erkély II—III. sor 22. erkély IV—V. sor 18. III. emelet I. sor 14. többi sor 12. karzat 8 lej.

* Az eleserélt ember a címe a színház legközelebbi prózaiújdonosságának, amelynek szerzője: Bögyi Adorján, a neves pesti író. A budapesti Kamara Színházban került színpadra a színmű, ami rendkívül érdekes keretben a háború egy tragikus véletlenjének körülmenyét tárja a közönség elé.

* Jön: Cigányszerelem. Tul a nagy Krivánon (repriket). Rüd bizom a feleségem, (énekes vígjátékújdonosság).

* Fléta lemondott az 1500 dolláros tiszteletdíjáról. Budapestről jelentik: Fléta, a világhírű spanyol énekes hétfői vendégszereplése a Városi Színházban sikertelen maradt és félháza nézte végig csupán az előadást. Az impresszárió nagy elkeseredésében Flétának panaszkodni kezdett és az énekes erre uri gesztussal lemondott 1500 dollár tiszteletdíjáról. Fléta különben ma este Anday Piroskával feladta a Carmenben, igen nagy siker mellett.

Ahogy az „Okos mama” megszületett

A kis Szenes darabot írta Fedák Zsazsának és az operettből hatalmas sláger kerekedett — Kornély Mária az aradi okos mama — Vince Emmi jelmondata: „In hoc signo VINCIS”

PÉNTEKEN ESTE van az „Okos mama” premierje. A sugópéldány így jelzi a szerzőket: Szenes Béla elgondolása alapján szövegét írta ifj. Békeffy István, zenéjét szerzette: Lajthay Lajos.

Még nagyon régen Budapesten történt. SZENES BÉLA, az aranyoskedélyű Szenes, aki oly méltatlan szomorú módon távozott el körünkől, egy este, mint annyi más este is, besétált a Vigszínházra. Elgondolkozva, magában dudolva bandukolt végig az öltözői folyosók labirintusán, a nagy kalapot emelő portásnak, a mélyen meghajló diszletezőknek szórakozottan, messzibbenézéssel köszöngetett vissza és a színházban ekkor már rögtön tudták, a kulisszák mögött már rögtön összegyűltek:

— A kis Szenes megírta új darabot tervezte. És Szenes Béla, amíg a színpadon a darab, Lengyel Menyhért Antónia pergett, beült Fedák Sári öltözőjébe.

Az első felvonás szünetében, mialatt Fedák Sári a spanyolfal mögött Tóni néni falusi ruháiból ragyogó Antonia asszony estélyi ruhájába öltözött, Szenes a spanyolfal tövében így szólalt meg:

— Ha tetszik a terv, írniék magának egy szindarabot. Nem olyant, mint eddig. Valamit egészen mást, valamit, amit még nem játszott. Mondjuk: egy mamát. Egy bájos, okos mamát, aki egy gazdag élet tapasztalatait arra használja fel, hogy boldogságot árásson még ott is, ahol már a boldogtalanság kezd fészket verni.

A spanyolfal mögül harsány „helyes!” felkiáltás hallatszott.

— Akkor hát én most megyek — mondta Szenes — elkészítem a darab vázlatát és majd elhozom.

— Kiváncsian várom, kedves barátom. Ágyó!

A VIGJÁTEKÍRÓ, a pesti figurák élestorát megrajzolója, nekivágott a Margithidnak. Hazafelé tartott — a Svábhegyre. Ha darabot írt volna, meg akkora is, ha a város tulsó végéről indult el. Megy, megy, végig a hosszú dunai hídon, meg-megáll, nézi a vizet, a csillagok csillagoló játékát és képzeletében már mild határozottab alakot ölt egy mama, egy aranyos, okos mama. Mire Budára ér, már előkerül zsebéből az elmaradhatatlan kis notesz, meg az apró ceruza és végig Buda uccáin egy-egy lümpaoszlopnak nekidölvé, már sűrű sorokban terül a notesz lapjaira az okos mamáról szóló szindarab cselekménye.

Két teljes oldalnyi vázlat áll már készen, amikor az író gép egy nap hiába várja gazdáját. Az író többé nem ül le dolgozni, az író keze örökre lesiklott a gép fehér billentyűiről. És a két oldal vázlat elárvultan kerül az íróasztal fiókjába, az emlékek közé és az okos mama a betűk néma tüskevárában várja, amíg eljön érte valaki, aki megírja történetét.

FEDÁK SÁRIHOZ ez év elején ellátogatott Békeffy István és Lajthay Lajos, sok sikeres operett két társszerzője. Előterjesztették kívánságukat: darabot szeretnének írni Fedák Sári számára. Békeffy István zsebében már volt is valami, elővette, felolvasta. Fedák meghallgatta, azután így szólt:

— Hát ez mind szép, gyerekek. De ha igazán olyan kedvemrevaló szerepet akartok írni nekem, akkor menjetek el Szenes Bélaéhoz és mondjátok csak neki azt, hogy szeretnétek látni az okos mama vázlatát. Nézzétek meg, aztán, ha tetszik nektek, fogjatok hozzá. Mert én nekem azóta, amióta erről a szerepről tudok, minden vágyam az, hogy eljátszhassam.

Békeffy és Lajthay még aznap felmentek a Débrői-utó villába. Előadták, hogy miért jöttek. Szenes Béla felnyitotta az íróasztal

fiókját, ott fektet a félbenmaradt kéziratok és vázlatok szomorú dombjának tetején egy sűrű gépirásos papírlap, homlokán ezzel a felírással:

„Fedák-szerepl! Okos mama!...”

— Ezt, ha meg tetszik engedni — mondotta Békeffy István — elvisszük magunkkal. Megírjuk Fedák Sárinak, megírjuk operetté.

És megírták az: elhűség és a költészet olyan illúziójával, hogy bizonyára maga Szenes Béla sem írhatta volna meg szebben.

ARADON Kornély Mária jutott abba a kellemes helyzetbe, hogy Fedák Zsazsa alakítását Aradon megoldja. Fedák Sári egy valóde fellegős több. Kornély Mária egyéni elgondolásban veszi a címszerepet és ez is kiváló, mert minden jó színésznőnek vannak olyan eszközei, amelyekkel az egyéni fellegős méltó megnyilatkozást nyer. Kornély Mária más szempontból is nehez a helyzete, mert amíg Fedák Zsazsának a mai jellegnél nincs semmi baja az elhűtés fáradalmaival, addig Kornély Mária itt is alapos munkát kell végeznie, hogy elhiggyék róla: olyan két nagy lánya van, mint Vincze Emmi és Dancs Ica.

NEM TUDOM, a közönség tudja-e, hogy a társulatnak drága humoristája nem a kömikus, a buffó, hanem a szubrett: Vincze Emmi. Ahogy berobban a színpadra, már mond valami kacagásra ingerlőt. Ötlei eredetiek, kiszólásai frappánsak, merészségük miatt meglepőek. Meg is dicsérik érte, hogy van még valaki ebben a csődös-krachos szomorú világban, aki gondol a nevetetésre. Vincze Emmi mosolyogva válaszolta:

— Tudod kérlek, valaki egyszer azt mondta nekem, akinek én nagyon hallgattam szavára: „Te Vincze Emmi, ha azt akarod, hogy szeressenek, légy közvetlen, mondd mindig vídámakat, legyen jelszavad — a nevetetés. És meglátod: in hoc signo vinces!”

A biztonság kedvéért ideiktatjuk a magyar fordítást: e jelben győzni fogsz. S Vincze Emmi győz is.

„Együtt szenved az erdélyi magyar kisebbség a románsággal,”

írta Zagoni váradai lapszerkesztő és ezért a vádlottak padjára került

Érdekes büntető főtárgyalás folyt le tegnap a nagyváradi törvényszék előtt. A vádlottak padján Zagoni Dezső lapszerkesztő foglalt helyet, aki ellen az volt a vád, hogy lapjában gyűlöletet és széthuzást szít az erdélyi és regáti románok között. Zagoni egyik vezércikkében oda konkludált, hogy ma már Erdélyben nemcsak a magyar kisebbség a leggyőzött, hanem vele szenved az erdélyi román is.

A hírlapíró védőügyvéd nélkül jelent meg a főtárgyaláson és azzal kezdte védekezését, hogy az inkriminált vezércikk tartalmát továbbra is fentartja. Hivatkozott arra, hogy az erdélyi románság sorsáról szóló megállapítását Vaida-Voevod Sándor volt belügyminiszter már korábban hangoztatta egyik nyilatkozatában. Kimutatta, hogy a kereskedők gyűlésén történt felszólalás során megállapítást nyert, hogy Erdély fizeti egész Románia adóösszegének hatvannyolc százalékát. A bírói kinevezések alkalmával is a regátiakat részesítik előnyben az erdélyiekkel szemben. Állításának igazolási lehetőségét kérte a bíróságtól és megnevezte Vaida volt belügyminisztert tanúnak. A bíróság a bizonyítást ügyész ellenzése dacára elrendelte és így pörnek még érdekes folytatása várható.

AZ IPAROS-OTTHON

vasárnap, 22-én
este 9 órakor
megismétli

A TEMPLOM EGERE

Fodor László
nagysikerű
vigjátékát.Több községet és egy várost előntött az ár
a Duna deltájábanA környéket is katasztrófa fenyegeti —
Pánik a kétségbeesett lakosság körében

A király 200 ezer lejes segélyét ma szétosztották

BUCURESTIBŐL jelentik: Chilia, a Duna-delta ismert városkájánál újra árvízveszedelem lépett fel. A Duna ismét kiáradt, átszakította a városka külvárosában levő gátakat. A városkat az elpusztulás veszedelme fenyegeti. A lakosság kétségbeesetten igyekszik új gátakat vonni az ár előtt. Több környékbeli községet az ár már teljesen előntötte.

Valcov és Chilia Noua között a közlekedés megszakadt. A király adjutánsa: Georgescu ezredes a helyszínre érkezett és kiosztotta a király 200 ezer lejes gyorssegélyét. A Kamara eddig 25 ezer lejt gyűjtött az árvízkarosultak részére, de még nagyobb összeget fog megszavazni a szerencsétlen lakosságnak.

KÖZGAZDASÁGI KÖZLÖNY

Külföldi elismerést kapott MANOILESCU
a papirkartell virágzó üzletpolitikájáért

A Brassói Cellulózegvár cirok- és lenkóróból állít elő papírt. A legközelebbi cellulóze-konferenciát áprilisban Oslóban tartják meg

Budapesti jelentéseink arról számolnak be, hogy a Fibrina tanulmányi részvénytársaság, amely a Brassói Cellulóze leányvállalata, már régebbi idő óta igen előrehaladt kísérleteket folytat a Markóty-Vajdaffy-féle eljárás alapján a cellulózek kukoricakóróból való előállítására. Ezek a kísérletek már olyan szép eredményt értek el, hogy az a kisebbmértetű papírgyártógép, amelyet ezen a kísérleti telepen felállítottak, már nagyon jóminőségű papírost tud előállítani tisztán kukoricakóróból készült cellulózeiből. Ujabban ezeket a kísérleteket kiterjesztették cirok- és lenkóra is. Ezek a próbálkozások is teljes sikerrel jártak és úgy a cirok- mint a lenkóróból is sikerült kitűnő minőségű cellulóze előállítani és az ezekből készült papíros is egészen elsőrendű. A cellulózegyártásra vonatkozó kísérletek eredményessége a gazdáknak ezen a téren is kárpótlást tud nyújtani a gabonaneműek nagy áréséséért.

Markóty-Vajdaffy-féle cellulózegyártási eljárás Magyarországon kívül Amerikában, Németországban, Ausztriában, Oroszországban, Csehszlovákiában, Romániában és Jugoszláviában nyert alkalmazást.

Míg Magyarországon szép sikerrel folynak a kísérletek, a cellulózegyártásnak a fától való függetlenítésére, az internacionális cellulózekonvenció tovább folytatja tárgyalásait kereteinek megerősítésére. A konvenció tudvalevően az elmúlt nyáron alakult meg és akkor elhatározta a termelésnek 15 százalékos redukcióját. A konvenció további kiépítésére áprilisban Oslóban újabb összejövetelt tartanak, amelynek napirendjén lesz az Amerikával való érintkezés felvétele. Olyan szoros kapcsolatot akarnak létesíteni az európai és az amerikai cellulóze-ipar között, amelynek segítségével egységesen lehet majd a termelés és az árusítás feltételeit megállapítani. Ez az együttműködés igen nagy perspektívát nyit meg a cellulóze-ipar előtt, miután a papírfogyasztás évről-évre emelkedik, tehát folyton több cellulóze van szükség. Átlagosan évenként 8-10 százalékkal emelkedik a világ papírfogyasztása és csak a most elmúlt 1930. év volt az első, amikor a papírfogyasztásban bizonyos stagnáció állott be.

A nemzetközi konvenció kedvező híradással van a Brassói Cellulóze-gyár helyzetére is. Az elmúlt év rossz gazdasági viszonyait természetesen ez a vállalat is megérezte és az árak esése, amelyet nem lehetett a termelési költségek csökkentésével ellensúlyoznia, az üzleti eredményt is befolyásolta. Az osztalékra vonatkozóan ma még nem igen lehet jóslásokba bocsátkozni, annyi azonban nagyon valószínű-

nek látszik, hogy a multévi 3.50 pengős osztalékot a vállalat az idén nem igen fogja tudni fenntartani. A konvenció alapján már az idén sokkal kedvezőbbek a kilátások, annál is inkább, mert a Brassói román érdekeltsege nagyon előnyösen tudott beilleszkedni Manoilescu kereskedelmi miniszternek nagyvonalú racionalizálási törekvéseibe és így megvan a módja arra, hogy Románia belföldi fogyasztásának fedezését lényegesen nagyobb mértékben elégítse ki.

Szombaton megkezdjük

tűztől megmentett áruink minden elfogadható árban árusítását

TRANSYLVANIA
ernyőáruház, (Fischer Ellz-palota).

Béke a Zsilvölgyében

A munkások beleegyeztek a bérredukcióba

Bucurestiből jelentik: Hattegan munkügyi miniszter ma hozta meg döntését a zsilvölgyi bányamunkások ismeretes bérhárcában. A bérhárc a bányatársulatok túlzott fizetésredukciója ellen irányult és a társulatoknak sikerült is bizonyos százaléku bércsökkenést keresztülvinni. A fizetésleszállításba maguk a bányamunkások is beleegyeztek és delegációjuk révén az erről szóló megegyezést alá is írták. Eszerint azoknál a munkásoknál, akik hetenként 3 napot dolgoznak, azoknál a munkabér változatlan marad, viszont, akik heti 4 napot dolgoznak, azoknál 5 százalékos, akik 5 napot dolgoznak, azoknál 8 százalékos, akik mind a 6 napot végigdolgozzák, azoknál 13 százalékos redukciót hajlt végére a bányagazgatóság.

Aradváros vezetésége a mai napon megkezdte a tüzelőanyag kiosztását a munkanélküliek között. A munkanélkülieket turnusokban küldik az egyes népkonyhákról a város Béla-téri faterépre, ahol a kiosztás folyik. Előreláthatólag még ezen a héten befejezést nyer a kiosztás, amelynek folyamán öt vagon tüzelőanyagot, ötven mázsa szenet és ötven mázsa koksztot osztanak szét az arra jogosultak között.

A csődtömeggondnok
kinevezésének új rendje

Rendelet az aradi törvényszékhez

A napokban igen üdvös rendelkezés érkezett a temesvári ítélőtáblától az aradi törvényszék elnöki osztályára. A rendelkezés szerint, a jövőben sorsolás utján fogják megállapítani, hogy az egyes csődtömegek élére az aradi ügyvédi kamarának melyik tagja kerüljön. Ezt a táblai intézkedést már régen nélkülözi az aradi jogásztársület. A legutóbbi esztendőben kimondott csőd esetek élő példaképpen igazolták az eddigi rendszer helytelenységét. A csődtömeggondnok kinevezése ugyanis mindenkor a törvényszéki főnök diszkréciójánális joga volt. Maga a főnök egy igen kellemetlen funkciótól szabadul meg a táblai rendelkezéssel, hiszen köztudomású, hogy az aradi ügyvédi testület egyes tagjai bizonyos esetekben erősen szorgalmazták az egyes csődtömegek élére való kinevezésüket.

A magyar kisebbségi ügyvédek, dacára annak, hogy az aradi ügyvédi kamara területén igen tekintélyes számot képviselnek, csak a legritkább esetben kerülhettek valamelyik csődtömeg élére és az is olyan csőd volt, amelyből az ügyvéd a saját költségein kívül többet nem igen hozhatott ki.

A temesvári tábla intézkedésével most egy csapásra megszűnik ez a helyzet, amelyben valószínűnek látszik, hogy a sors mégsem lesz olyan kegyetlen a kisebbségi jogászokhoz, hogy Fortuna kereke néhanapján egy kisebbségi ügyvédnek se juttasson egy jobb csődtömeget.

Milliárdokat érő arany-erőt találtak a brádi aranybányában. Dévai tudósítónk jelenti: A brádi aranybánya egyik tárnájában egy 90 cm. magas és cca 200 méter hosszú aransárvot találtak, amely a kiszállott bizottság megállapítása szerint, legalább 10 évre állandó munkát fog biztosítani a bányának. A bánya ezután is folytatja a többi helyek feltárását s akkor, amikor ezek a helyek nem fedeznek a rezst, fognak hozzányúlni a sávhoz. A szakértők a hatalmas aransárv értékét több milliárdra becsülik.

Magyarországból Romániába legfeljebb 340 pengő adható fel utalványon. Budapestről jelentik: A kereskedelmi minisztérium közli, hogy Románia és Magyarország között utalványon küldhető legfagyobb összeg március elsejétől kezdve 280 pengő helyett 340 pengő. Eszerint Magyarországból Romániába címzett utalványokat 340 pengőig lehet feladni. Magyarországra Romániából és viszont a legnagyobb utalványos összeg 10.000 lej marad. A távirati átutalások ezentúl nem lehetségesek.

Budapesti lakossága. Budapestről jelentik: Az általános népszámlálás szerint, Budapestnek 1920-ban 928.996 lakosa volt, míg 1930-ban 1.004.681 lakosa, tehát tíz esztendő óta a növekedés 8.2 százalék. Az elővárosokkal együtt Nagy-Budapest lakossága 1.420.513 amely tíz év alatt 16.7 százalékos szaporulatot jelent.

INGYEN KAPJA

• hó végéig

AZ ARADI KÖZLÖNY-T,

ha ma megrendel.

Az előfizetést csak 1931. március 1-től számítjuk.

Vizumát

pontosan és előnyösen Arad leg-
régibb vizumirodája

Sándor Ferenc-cég intézi.

Felére csökkent a forgalom az aradi szállodákban

A szállodatulajdonosok küldöttsége dr. Velcsov alpolgármesternél

Az aradi szállodatulajdonosok ma küldöttségben keresték fel dr. Velcsov Géza alpolgármestert, hogy a szállodákra kivetett városi taksá ügyében folytassanak megbeszélést. A város vezetősége a múlt évben pausálékban állapodott meg minden aradi szállodatulajdonossal és eredetileg ezt az összeget akarta fenntartani erre az évre is. A küldöttség tagjai kifejtették, hogy ezt a követelést nem tudják teljesíteni. Az idegenforgalom körülbelül a felére csökkent le, az év tulnyomó részében a szobáknak több, mint a fele üresen áll és így nem kívánhatja a város, hogy a tavalyi taksákat fizessék.

Arra kérték Velcsov dr.-t, interveniáljon a város vezetőségénél, hogy a pausálék a tavalyi felére szállítsák le. Az alpolgármester közölte, hogy a szállodatulajdonosok kérését a permanensbizottság közelebbi ülése elé terjeszti. A Fehér Kereszt szálloda képviselője bejelentette még, hogy abban az esetben, ha a város vezetősége nem egyezik bele a pausálék ötven százalékos leszállításába, úgy szívesebben veszi, ha a kiadott szobák után egyenként veti ki a városi taksát.

Arlejtés 221 vagon szénre az aradi városházán. Ma délelőtt nyilvános árlejtést tartottak a város gazdasági hivatalában, a gépjármű részére szükséges 221 vagon szén szállítására. Az árlejtésre hat ajánlat érkezett be: a Lupényi bányatelep, amely vagononként 13.800 lejért ajánlotta a szenet, ab Lupény, Monta Romana (Galati) 17.650 lejért ab Arad, Danubeco (Bucuresti) 16.120 lejért, ab Arad, Reiter Simon örökösei (Temesvár) 19.000 lej és 18.500 lej ab Arad, Vlasov Sándor (Bucuresti) 19.215 lej ab Arad és Creditul Carbonifer (Bucuresti) 11.500 lej ab Arad. Az ajánlatok felett a permanens bizottság dönt legközelebbi ülésén.

Kétszáz ezer lej segélyt kapott az aradi népkonyha

A munkaügyi minisztérium kiutalása

Az aradi munkanélküliek népkonyhájának alapja már kifogyóban van és éppen ezért az aradi munkaügyi felügyelőség a közelmúltban feliratot intézett a munkaügyi minisztériumba, melyben újabb 500.000 lej gyorssegély kiutalását kérte. A felíratra ma érkezett meg a válasz, amelyben a munkaügyi minisztérium kifejtte, hogy nagyobb segélyt nem áll módjában folyósítani és ezért csak 200.000 lejt utalhat ki az aradi munkanélküliek részére. A népkonyha létét tehát — ezzel a minimális segéllyel is — most hosszabb időre biztosították.

A vasuti személyzet fatartozása. Bucaresti tudósítónk jelenti: A ma megjelent vasuti hivatalos lap. Ionescu tábornoknak; a CFR új vezérigazgatójának egy rendeletét közli, melyben — tekintettel az áldozati adóval sújtott személyzet rendkívül nehéz megélhetésére — utasítást adott a számvevőségeknek, hogy a személyzet jelenleg is fennálló fatartozásának levonását május 20-ig tolják ki és kisebb részletekben vonják le. A rendelet bizonyára nagy örömet fog kelteni a vasutasok között, annál is inkább, mert a kérdéses fatartozás utolsó részletét éppen az e hóban már kifizetésre került illetményekből levonták.

Rádió műsor.

Romániai adó. —

PÉNTEK, február 20.

Bucuresti, 14. Gramofon. 14.50. -Rádió-szabadegyetem. 21. Szimfónia. 22. Operaelőadás. Puccini: Tosca. Budapest. 10.15. A rádió házikvartettjének hangversenye. 1.05. A Mándits-szalonzenekar hangversenye. 6. Tót-magyar nyelvoktatás. (Ernyey József dr.) 6.20. Hangverseny. Közreműködik Kenéz Lúji (zongora) és Pataky Lili (hegedű). 7.45. Kiss Lajos és cigányzenekarának hangversenye. 8.30. A m. kir. Operaház előadásának közvetítése. „Farsangi lakodalom“. Dahn 3 felvonásban. Majd: Szabó Gy László Jazz-zenekarának hangversenye a Gellért-szállóból Vig Miklós (ének) közreműködésével. — Belgrad. 12.30. Gramo-

fon. 13.45. Házi zenekar. 17. Gramofon. 19. Kávéházi zene. 21. Szimfónia. 21.30. Hangverseny. Részletek az eladott menyasszony c. operából. 22.30. Hangverseny. 23.50. Házi zenekar. — Prága. 12.30. Gramofon. 13.15. Brunn. 14.15. Gramofon. 17.30. Francia kamarazene. 20.20. Népies zeneelőadás. 20.40. Weekend-dalok. 21.15. Varsó. 23.20. Mor. Ostrava. Utána: Harangszó. Wien. 12. Bécsi zene gramofonon. 13.30. Régi tánczene gramofonon. 14.10. Gramofon folytatás. 16.25. Házi zenekar. 21. Operaelőadás. O. Nebdal: Lengyelvér. 23.30. Gaudriot-jazz játéka.

Az ERDELYI ÉLET minden száma szenzációs tartalommal jelenik meg.

A szerkesztésért ideiglenesen
SALGÓ HENRIK
felel.

NYILTTÉR.

E rovat alatt közlöttékért nem vállalunk felelősséget

Mélyszégyes fájdalomtól lesújtva tudatjuk, hogy az általunk oly forrón szeretett áldott jó bátyánk, nagybácsi és rokon

Hoffmann Ármin

rövid szenvedés után február 19-én éjjel 1 óraker életének 54-ik évében hirtelen elhunyt.

Legyen pihenése oszondos,
áldott emlékét kegyelettel orizzuk.

Temetése pénteken délután 8 óraker lesz a Mikes Kelemen-ucca 24. sz. gyászházból.

Sziből gyászolják testvérei:

G... Lőcs Rezsőné, Guttman Mórné, özv. Kinos Dávidné, özv. dr. Feleki Mórné és Hoffmann Ottó, Hoffmann Ottóné sógornője, Guttman Mór sógora, unokabácsai és unokahugai.

APRÓ HIRDETÉSEK.

AZ APRÓHIRDETÉSEK DIJÁT SZAVAK SZERINT SZÁMITJUK. Minden szó hétköznap 4, vasárnap 5 Lej, vastagabb betűvel 8, illetve 10 Lej. A legkisebb hirdetés ára 10 szóig hétköznap 40, vasárnap 50 Lej. A vastagabb betűvel kiadott szavak alá húzandók. Az apróhirdetéseket előre kell fizetni. A kiadóhivatal fenntartja magának a jogot, hogy az olyan apróhirdetés szövegét, amely eredeti alakjában nem közölhető, megváltoztassa. Csak válaszbélyeggel ellátott kérdésközlésre válaszolunk. Ajánlatok jelíges levelek továbbítására megfelelő postabélyeg csatolását kérjük. A kiadóhivatal telefon száma 151. A hirdetésekre vonatkozó felvilágosítást a kiadóhivatal adja meg.

HIRDETÉSEKET DÉLUTÁN 5 ÓRAIG VESZÜNK FEL.

LEVELEZÉS.

KÉT asszony, Narancsvirág levele van az Aradi Közlöny kiadóhivatalában.

HÁZASSÁG.

HARMONIC ÉVES 12r. fiatal ember megköszön. Teljes című leveleket megfelelő hozománnyal rendelkező nők irának. „GYAROS“ jelíggel az Aradi Közlöny kiadóhivatalába. Diszkrétció biztosítva. 578

ALKALMAZÁS.

JÓLFOZO SZAKAOSNÓT éves bizonyítvánnyal uriházhoz azonnalra keresek. Cím az Aradi Közlöny kiadóhivatalában.

NÉMET-ROMANUL beszélő nevelőnő állást keres, nappali állást is vállal. Cím az Aradi Közlöny kiadóhivatalába kér. 576

RENDSZERETŐ házasternő pár fizetéssel felvételre. Asszony finom főzőnő is legyen, volt Bathány-ucca 29. 578

FEHÉRNEMŰ varrónő 80 lejért házakhoz ajánlkozik. Cím az Aradi Közlöny kiadóhivatalában. 579

VÉTELES ELADÁS.

KONYVSZEKRÉNY 1500 LEJ, antik intarziás, restaurált szekrények darabja 4000 lej, fekete szalon, áll: 4 fotel, divány, asztal 1800 lej, Biedermaier-diván 1900 lej, intarziás, tükör alá való asztal 500 lej, antik éjjeli szekrény 400 lej, ovál antik asztal 1000 lej, antik ágyak darabja 1000 lej, továbbá olcsóbb és finomabb ebédők, hálók, uriszobák, szalonok, antik szalonok, szekreter, vitrinek, ezüst evőeszközök, velencei tükör, díszlámpák, hintaszék, tükörök, festmények, étkész- és üvegszervizek, zongorák, hegedűk, fotelek, gyári és perzsaszőnyegek, irodai karoszekék, rollós iratszékény, férfi és női írósztalok, komplett Jókai művek stb. stb. eladók **SALGÓNÉ bizományi üzlete** Arad, Str. Horia (Széchenyi-ucca) 1. Neuman-palota. 1000

MACULATURA PAPIR 5 kgros csomagokban, rendkívül olcsón kapható az Aradi Közlöny kiadóhivatalában. 500

Elismerten híres Libárdi-Radványi tőgazdaság **NEMES ÉLŐ HIZLALT PONTYAI** a mai naptól kg.-a Lej: 75. — Kizárólag kapható: **KOZMA JANOS csemegekereskedés, Str. Bratianu. ROTH „DELICATESSE“ Strada Emnescu 3. sz.**

Csak maga haligasson
Phillips rádió.
Rosenfeld G., ul Neuman-ház

GARANTALOM A BIZTOS ÉS GYORS SIKERT

gy az eladó, mint a vevőnek, ha 10 év óta fennálló bizományi üzletemhez fordul. Megrendelém részére sürgősen keresek 12 személyes komplett ezüst evőeszközt, ezüst tálat és tálakat, antik ezüstöket, perzsa ebédülőszőnyegeket és szalon terítőket, Thonet székeket, márkás figurális porcellánokat, díszlámpákat, Biedermaier vagy empir függőlámpát és íróasztalt stb. **Kívánatra házhöz megyek. — SALGÓNÉ bizományi üzlete** Arad, Strada Horia (Széchenyi-ucca) 1. Neuman-palota. 1000

ELADÓ 1 drb. 8-as (1380 mm-es) MÁV. golyóscsapágyas 8 éves cséplőgép használt, de kifogástalan állapotban, teljes felszereléssel, Hanomag traktorral, kedvező feltételek mellett. **Industria-Economia Keresk. Ipart R.-T. Timisoara, Str. I. C. Bratianu (Uri-ucca) 8. 574**

TISZTA, MOSOTT RONGYOT gépek tisztítására kisebb tételben keresünk megvételre. Cím az Aradi Közlöny kiadóhivatalában. 190

LAKÁS.

KIADÓ március 1-re 1 és 2 szobás lakások fürdőszobával, május 1-re 2-3-4 szobás lakások fürdőszobával. Értekezni: Stern Lipót háztulajdonosná, v. Hunyadi-u. 1. 572

KIADÓ a volt Szabadság-tér közvetlen közelében 2 szoba, előszoba, konyhaból álló lakás. Cím: Calea Banatului (v. Asztalos Sándor-u.) 3. 800

KÉT szoba, konyha 1-ső emeleti lakás a Szabadság-tér sarkánál kiadó. Cím az Aradi Közlöny kiadóhivatalában

EGYSZOBÁS, konyha lakás időtáren kiadó. Cím az Aradi Közlöny kiadóhivatalában. 200

ÜZLETEK.

ÜZLETHELVISEG a Szabadság-tér sarkánál ahol hosszú évtizedeken át nagy vevőkörrel rendelkező kelmefestő és tisztítóüzlet volt azonnalra kiadó Cím az Aradi Közlöny kiadóhivatalában

FOTÉREN, a legforgalmasabb helyen nagyüzlethelviség azonnalra kiadó Cím az Aradi Közlöny kiadóhivatalában.

Hirdessen az Aradi Közlönyben!